

ZAŁĄCZNIK I – EWALUACJA STRATEGII ROZWOJU POWIATU PIOTRKOWSKIEGO NA LATA 2014-2020

**Powiat
Piotrkowski**
Prosto z serca

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	2
1.1.	STRESZCZENIE.....	2
1.2.	OPIS PROBLEMATYKI BADANIA EWALUACYJNEGO STRATEGII ROZWOJU POWIATU PIOTRKOWSKIEGO NA LATA 2014-2020	3
1.3.	METODYKA BADANIA I STANDARDY EWALUACJI	3
1.1.	PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII.....	4
2.	EWALUACJA STRATEGII.....	6
2.1.	OCENA DIAGNOZY STRATEGII.....	6
2.2.	OCENA TRAFNOŚCI ANALIZY SWOT POWIATU PIOTRKOWSKIEGO	7
2.3.	OCENA WIZJI, MISJI I CELÓW STRATEGICZNYCH.....	9
2.4.	CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE.....	10
2.5.	OCENA WDRAŻANIA, MONITORINGU I REALIZACJI STRATEGII.....	13
2.6.	ANALIZA WSKAŹNIKÓW ODDZIAŁYWANIA	23
2.7.	ANALIZA I INTERPRETACJA WYNIKÓW BADANIA JAKOŚCIOWEGO	30
3.	WNIOSKI I REKOMENDACJE	34
3.1.	WNIOSKI.....	34
3.2.	REKOMENDACJE	35
4.	BIBLIOGRAFIA.....	37
5.	SPIS TABEL	37

1. WPROWADZENIE

1.1. STRESZCZENIE

Prezentowany dokument zawiera wyniki ewaluacji, ocenę realizacji celów strategicznych i operacyjnych zapisanych w Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020 (dalej: Strategia), przyjętej uchwałą Nr XLIII/321/14 Rady Powiatu w Piotrkowie Tryb. z dnia 29.10.2014 roku.

Przebieg i zakres badania ewaluacyjnego określały zapisy zawarte w Opisie przedmiotu zamówienia (Załącznik nr 5 do IWZ): Opracowanie Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2021-2030. Zgodnie z postawionymi wymogami do głównych kryteriów stanowiących podstawę do przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej ex-post należały:

1. Ocena adekwatności celów strategicznych i metod ich wdrażania do problemów i wyzwań społeczno-ekonomicznych, które zostały zidentyfikowane w strategii;
2. Ocena stopnia realizacji założonych celów Strategii, skuteczność użytych metod wdrażania;
3. Ocena relacji między nakładami, kosztami, zasobami a osiągniętymi celami;
4. Ocena całości rzeczywistych efektów Strategii (planowanych oraz nieplanowanych) odnoszących się do wyjściowej sytuacji oraz wyzwań społeczno-ekonomicznych;
5. Ocena ciągłości efektów w perspektywie średnio i długookresowej;

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia niniejsza Ewaluacja Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020 stanowi długookresową ocenę stanu wdrażania Strategii, której wnioski i rekomendacje pozwolą na formułowanie nowych planów strategicznych i rekomendacji do ujęcia w Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2021-2030.

Zawartość merytoryczna raportu ewaluacyjnego składa się z następujących elementów:

1. Zbiorczego zestawienia realizacji poszczególnych działań wskazanych w Strategii (stan na grdzień 2020 roku).

2. Aktualnego zestawienia wskaźników oddziaływania sporządzonego w oparciu o dane statystyczne Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, dane Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Tryb., dane z Centralnego Systemu Teleinformatycznego (dane za rok 2019) oraz innych urzędów i jednostek publicznych. Opis uwzględnia stan początkowy wskaźników na 2014 r. oraz ich aktualną wartość.

Powyższe dwa elementy będą stanowić główny materiał źródłowy do oceny stanu realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020.

3. Badania jakościowego przeprowadzonego w formie konsultacji społecznych odbytych w trakcie dwóch warsztatów:

- W dniu 7 października 2020 r. Warsztat strategiczny z władzami Powiatu, czyli osobami pełniącymi role decyzyjne i odpowiedzialne za realizację wszelkich zadań, w tym inwestycji na terenie Powiatu Piotrkowskiego oraz przedstawicieli komórek organizacyjnych - wydziałów Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Trybunalskim.
- W dniu 7 grudnia 2020 r. Warsztat strategiczny z samorządowcami i mieszkańcami.

Powyższe elementy pomogły po pierwsze ocenić poziom realizacji założeń poprzedniej Strategii, po drugie umożliwił formułowanie wniosków, jak również docelowo rekomendacji do opracowywanego dokumentu nowej Strategii.

1.2. OPIS PROBLEMATYKI BADANIA EWALUACYJNEGO STRATEGII ROZWOJU POWIATU PIOTRKOWSKIEGO NA LATA 2014-2020

Głównym celem ewaluacji poprzedniej Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego jest identyfikacja i ocena efektów realizacji założeń przyjętych w analizowanym dokumencie. Badanie ex-post ma szczególnie na celu ocenę jakości i wartości Strategii oraz efektów jej wdrażania, identyfikację pozytywnych i negatywnych efektów dla rozwoju Powiatu (oddziaływanie), dla którego została opracowana, problemów i trudności, jakie wystąpiły w trakcie realizacji działań w latach 2014-2020.

Ewaluacja jest rozumiana jako:

- ocena wartości dokumentu/projektu/programu przez porównanie rezultatów projektu z jego założeniami, celami. Czyniona za pomocą analizy, syntezy, generalizacji, wnioskowania.
- proces systematycznego zbierania i analizowania informacji (ilościowo i/lub jakościowo).

1.3. METODYKA BADANIA I STANDARDY EWALUACJI

Przedmiot ewaluacji: Strategia Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020

Główny cel ewaluacji: identyfikacja i ocena efektów realizacji Strategii.

Szczegółowe cele: ocena jakości, wartości Strategii oraz efektów jej wdrażania, identyfikacja pozytywnych i negatywnych efektów Strategii, problemy i trudności, jakie wystąpiły w trakcie realizacji działań

Moment podjęcia badania: ewaluacja końcowa (ex post).

Standardy ewaluacji: Badanie spełniało następujące standardy:

- a) Rzetelność, całościowość i dokładność prac;
- b) Poszanowanie godności ludzkiej,
- c) Niezależność i dbałość o bezpieczeństwo pozyskiwanych danych.

Metodyka badania: badanie zrealizowano w oparciu o triangulację metodologiczną m.in. w oparciu o dane zastane, dane z monitoringu, dane urzędowe, wyniki badań społecznych zrealizowanych na społeczności lokalnej, władzach Powiatu, radnych, przedstawicieli NGO's i przedsiębiorcach.

Polityka rozwoju regionu będąc obecnie ważnym czynnikiem rozwoju wpływającym na poprawę jego konkurencyjności, powinna być analizowana i oceniana kompleksowo na podstawie określonych kryteriów (kontekstów) ewaluacyjnych.

Prezentowane badanie opiera się na następujących kryteriach:

- **Trafność** – ocena adekwatności celów strategicznych i metod ich wdrażania do problemów i wyzwań społeczno-ekonomicznych, które zostały zidentyfikowane w Strategii
- **Skuteczność** – ocena stopnia realizacji założonych celów Strategii, skuteczność użytych metod wdrażania
- **Wydajność** – ocena relacji między nakładami, kosztami, zasobami a osiągniętymi celami
- **Użyteczność** – ocena całości rzeczywistych efektów Strategii (planowanych oraz nieplanowanych) odnoszących się do wyjściowej sytuacji oraz wyzwań społeczno-ekonomicznych
- **Trwałość** – ocena ciągłości efektów w perspektywie średnio- i długookresowej.

1.1. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII

Strategia Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020 wyznaczała długofalowe cele i priorytety rozwoju oraz proponowane kierunki działań. Jej wskazania opierały się na diagnozie kluczowych obszarów funkcjonowania Powiatu. Strategia wskazywała misję i wizję Powiatu Piotrkowskiego oraz **3 cele strategiczne** i przypisane do nich **17 celów operacyjnych**.

Wizja Powiatu Piotrkowskiego według strategii na lata 2014-2020 brzmi następująco:

Powiat Piotrkowski jest miejscem przyjaznym dla mieszkańców, będącym liderem regionu w produkcji i handlu żywnością, a także otwartym, gościnnym i przyciągającym turystów, konkurencyjną jakością oferty rekreacyjnej.

Misja Powiatu Piotrkowskiego w omawianej strategii brzmi:

Misją Powiatu jest wspieranie i integracja działań ukierunkowanych na polepszenie jakości życia mieszkańców i budowanie potencjału gospodarczego Powiatu w oparciu o samorządy gminne, indywidualne przedsiębiorstwa rolnicze oraz małe i średnie firmy.

Podstawowe założenia zostały ujęte w 3 celach strategicznych z przypisanymi do nich celami operacyjnymi. Skupiają się one przede wszystkim na poprawie jakości życia mieszkańców Powiatu, rozwoju dominującej gałęzi gospodarczej jaką jest rolnictwo oraz na poprawie atrakcyjności turystycznej Powiatu Piotrkowskiego. Dla wszystkich celów operacyjnych w dalszej kolejności wskazane zostały przypisane do nich proponowane działania. Szczególnie w odniesieniu do ich realizacji odnosi się dalsza część szczegółowej ewaluacji.

Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020:

1. Ugruntowanie pozycji Powiatu jako miejsca przyjaznego mieszkańcom

- 1.1. Poprawa jakości usług instytucji publicznych
- 1.2. Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców oraz zmniejszenie nierówności w zdrowiu
- 1.3. Poprawa infrastruktury drogowej
- 1.4. Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
- 1.5. Budowa szerokopasmowego Internetu
- 1.6. Rozwój gospodarki energetycznej opartej o wykorzystanie odnawialnych i ekologicznych źródeł energii, w tym rozwój sieci ciepłowniczych geotermalnych i gazowych
- 1.7. Poprawa stanu środowiska naturalnego

2. Wypracowanie pozycji lidera regionu w produkcji i handlu żywnością

- 2.1. Promocja przedsiębiorczości
- 2.2. Rozwój infrastruktury handlowo-targowej
- 2.3. Dostosowanie jakości oferty edukacyjnej dla potrzeb małych i średnich firm
- 2.4. Rozwój infrastruktury przetwórstwa żywności
- 2.5. Przyciąganie inwestorów, głównie z branży przetwórstwa rolno-spożywczego

3. Stworzenie konkurencyjnej oferty turystycznej

- 3.1. Rozwój turystyki rekreacyjnej i sportowej
- 3.2. Rozwój bazy noclegowej i rekreacyjnej
- 3.3. Rozwój turystyki historyczno-kulturowej
- 3.4. Promocja oferty turystycznej Powiatu
- 3.5. Rozwój sieci gospodarstw agroturystycznych

2. EWALUACJA STRATEGII

2.1. OCENA DIAGNOZY STRATEGII

Diagnoza Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020 obejmuje szeroki zakres obszarów funkcjonowania Powiatu. Poszczególne aspekty funkcjonowania opisuje w podziale na 5 rozdziałów. Są to kolejno:

- 1) Uwarunkowania geograficzne i historyczne
- 2) Zasoby Powiatu Piotrkowskiego (ludzkie, przyrodnicze i kulturowe)
- 3) Infrastruktura techniczna Powiatu
- 4) Infrastruktura społeczna
- 5) Gospodarka Powiatu

W analizowanym dokumencie diagnozę przeprowadzono dość nietypowo, bo w formie macierzy SWOT dla poszczególnych obszarów. W oparciu o poszczególne tabele w dalszej kolejności powstał SWOT dla całego Powiatu Piotrkowskiego.

Analizując poszczególne części diagnozy, zauważyć można, że największy nacisk położono na obszar demograficzny, oraz sytuację finansową Powiatu. Dość szczegółowo opisano zasoby historyczne i przyrodnicze. Pozostałe aspekty, takie jak infrastruktura, gospodarka, aktywność społeczna – przypisane do nich obszary, opisane są raczej zdawkowo. Słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia wskazane dla poszczególnych obszarów, chociaż w większości trafne i dobrze ukierunkowane, nie są poparte wskazanymi bezpośrednio w diagnozie danymi statystycznymi. Wyjątek stanowią wskazane jako najbardziej szczegółowo opisane dane demograficzne czy te dotyczące finansowania Powiatu. W niektórych podrozdziałach wybiórczo przytaczane są pojedyncze dane, jak np. Liczba stowarzyszeń sportowych i boisk w opisie infrastruktury sportowej.

Część aspektów funkcjonowania Powiatu jest pominięta. Wynika to między innymi z przypisania działań z nimi związanych do zadań gmin wchodzących w skład Powiatu. Diagnoza dla Powiatu powinna jednak wskazywać również sytuację w tych obszarach, aby można było ukierunkować Powiat na odpowiednie zadania związane ze współpracą z innymi JST. Ważną kwestią pominiętą w opisywanej diagnozie jest planowanie przestrzenne i stan zagospodarowania przestrzennego. Z innych istotnych kwestii niedostatecznie scharakteryzowano też zagadnienia dostępności transportowej w Powiecie. Pomijane są również kwestie szczegółowej analizy stanu środowiska oraz rozpoznania sytuacji w obszarze szeroko pojętej pomocy społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu.

2.2. OCENA TRAFNOŚCI ANALIZY SWOT POWIATU PIOTRKOWSKIEGO

Analiza SWOT Powiatu Piotrkowskiego w Strategii na lata 2014-2020 składa się tradycyjnie z atutów, słabości, szans i zagrożeń. Jak wspomniane zostało wyżej opiera się na wskazaniach tabel SWOT przypisanych jako diagnoza poszczególnych obszarów funkcjonowania Powiatu.

W ocenie **atutów** wskazane zostały trafnie takie aspekty jak wysoka atrakcyjność turystyczna, historyczna i przyrodnicza. Dostrzeżona została stabilna sytuacja demograficzna w badanej jednostce terytorialnej. Jednocześnie dość optymistycznie oceniona została sytuacja infrastrukturalna, co mogło wpływać na niższy priorytet rozwoju i unowocześniania infrastruktury energetycznej czy wodociągowej. Pozytywnie oceniona została też sytuacja w oświacie. Jednocześnie z biegiem czasu sytuacja ta regularnie pogarszała się – obecna diagnoza wskazuje poziom nauczania poniżej średniej w regionie.

W ocenie **słabości** wymieniono szerszy zakres obszarów, w których sugerowana byłaby poprawa. Co ciekawe część ocen nie odnajdywała poparcia we wcześniejszej diagnozie – nie opisano wystarczająco chociażby aspektów planowania przestrzennego, jednocześnie wskazując w analizie SWOT słaby poziom planowania z brakiem MPZP na obszarach Powiatu (warto dodać, że było to słuszne spostrzeżenie).

Wśród słabości wskazywano też niski poziom aktywności gospodarczej i braki w profilowaniu inwestycji i rozwoju wybranych branż gospodarki. Na niskim poziomie oceniono też wdrażanie innowacji w gospodarce i brak wsparcia dla przedsiębiorczości oraz marginalne działania na rzecz pozyskiwania inwestorów. W tej sytuacji niewiele zmieniło się do chwili obecnej. Podobnie, jako słabą stronę określono brak znaczących, aktywnych organizacji pozarządowych wspierających lokalną społeczność.

W obszarze środowiskowym podkreślono z kolei brak rozwiązań na rzecz redukcji stopnia emisji szkodliwych substancji do powietrza, znikomy rozwój gospodarki ściekowej na terenach Powiatu oraz brak rozwiązań systemowych z zakresu utylizacji odpadów. W tych aspektach również niewiele się zmieniło – wszystkie z wymienionych słabości pozostają aktualne.

Trafnie oceniono niski poziom rozwoju infrastruktury turystycznej i oraz promocji potencjału turystycznego regionu. Jako negatywny aspekt określono również małą liczbę historycznych obiektów kultury materialnej. Jest to ocena dość względna, ponieważ zasoby obiektów zabytkowych w Powiecie można by określić jako zadowalające. W Powiecie znajdują się obiekty wysokiej klasy, jak chociażby Opactwo Cystersów na Podklasztorzu. Tu bardziej trafne byłoby wskazanie braku odpowiedniej promocji i oferty związanej z tymi zasobami.

Ciekawym spostrzeżeniem jest wskazanie w słabych stronach „podatności terenu Powiatu na zmiany klimatyczne”. Rzeczywiście w okresie analizowanym w ramach opracowania poprzedniej Strategii w regionie miały miejsce liczne gwałtowne zjawiska klimatyczne (wichury, trąby powietrzne itp.). Sytuację taką należy rozpatrywać jednak bardziej jako zagrożenie niż słabą stronę Powiatu. Warto zaznaczyć, że w ostatnich latach nasilenie tego rodzaju zjawisk zmniejszyło się.

Zastanawiającym jest wskazanie w słabościach niskiego poziomu zaludnienia. Jest to normalny stan dla terenów o uwarunkowaniach głównie wiejskich i rolniczych. Niską gęstość zaludnienia traktować można w przypadku Powiatu Piotrkowskiego jako atut, który wiąże się z dużym udziałem terenów

naturalnych i może być czynnikiem przyciągającym nowych mieszkańców. Pamiętać należy, że centrum Powiatu, znajduje się niezależnie administracyjnie, jednak funkcjonujące w swoistej synergii z Powiatem miasto Piotrków Trybunalski.

W analizie SWOT wskazano stosunkowo niewiele **szans**. Były to przede wszystkim spostrzeżenia z zakresu rozwoju gospodarczego. Jako szanse wskazywano takie zagadnienia jak współpraca międzysektorowa, zainteresowanie inwestorów czy możliwość pozyskiwania środków z zewnętrznych źródeł. Wszystkie te kierunki są trafne, jednak oceniając obecny stan można wnioskować, że niewiele zmieniło się w tym obszarze w ostatnim okresie.

Już wtedy trafnie wskazywano jako szansę, inwestycje w OZE z wykorzystaniem wód geotermalnych. Zasób ten w ostatnich latach wykorzystano jednak w znikomym stopniu. Słusznie również wskazywano szansę upatrywaną w potencjale ludzkim, przyrodniczym i kulturowym. Nie zostały jednak szerzej wskazane konkretne możliwości związane z tymi obszarami. Nieco na wyrost wskazano przewidywany potencjał Zalewu Sulejowskiego porównując go do jeziora Balaton na Węgrzech.

Wśród szans znalazł się też napływ osób z aglomeracji miejskich. Tę szansę można poddać pod dyskusję, ponieważ potencjał tej ludności równoważony jest przez odpływ ludzi, głównie młodych, do większych miast. Do Powiatu zgodnie z ogólnokrajowymi tendencjami sprowadzają się głównie osoby starsze.

W szansach analizy SWOT brakuje szerszego wskazania możliwości wynikających z potencjału związanego z centralną lokalizacją Powiatu i dobrą dostępnością. Nie ma też szerzej opisanych szans związanych z rolniczym charakterem regionu oraz z dużymi zasobami terenów naturalnych, cennych przyrodniczo.

Jeżeli chodzi o **zagrożenia**, zauważono ich mniej niż szans. Wśród nich są takie spostrzeżenia jak możliwa marginalizacja inwestycyjna Powiatu (mniej inwestycji zewnętrznych), zwiększenie odpływu ludności, niewystarczający poziom edukacji proekologicznej, bariery dla rozwoju gospodarczego w postaci braku rozwiązań infrastrukturalnych, prawnych i finansowych, oraz konkurencyjność innych jednostek. W większości są one słuszne. Kwestia większej konkretyzacji innych Powiatów może kreować niesłuszną konkurencję i „walkę o mieszkańców”. Tymczasem w kierunkach rozwojowych powinno kreować się działania nakierowane na współpracę, które pozwolą optymalnie współistnieć sąsiednim jednostkom terytorialnym.

Wśród zagrożeń brakuje wielu wskazań – chociażby braku działań w zakresie aktywności społecznej czy związanych ze zmianami klimatycznymi. Tak naprawdę, duża część spostrzeżeń wskazanych jako słabości Powiatu, powinna być określona jako zagrożenia. Są to dla przykładu kwestie środowiskowe.

Podsumowując, analiza SWOT Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020 była w większości punktów trafna, jednak dość ogólna i pomijała niektóre aspekty funkcjonowania jednostki. Podstawowy sposób rozpisania tabeli SWOT nie uwzględniał hierarchizacji i oceny możliwości rozwojowych poszczególnych obszarów funkcjonowania Powiatu. Takie podejście w pewnym stopniu zmniejsza szanse na wskazanie optymalnych kierunków i celów rozwojowych opartych o wagę poszczególnych punktów. Wskazania analizy nie są też w szerszy sposób opisane. Poza podstawowymi stwierdzeniami wiele myśli nie jest rozwiniętych w opisach, co pozwoliłoby wykreować trafne rozwiązania dla poszczególnych problemów czy wykorzystania szans i atutów.

2.3. OCENA WIZJI, MISJI I CELÓW STRATEGICZNYCH

Wizja

Powiat Piotrkowski jest miejscem przyjaznym dla mieszkańców, będącym liderem regionu w produkcji i handlu żywnością, a także otwartym, gościnnym i przyciągającym turystów, konkurencyjną jakością oferty rekreacyjnej.

Wizja Powiatu Piotrkowskiego w omawianej Strategii została sformułowana prawidłowo. Wskazuje przewidywaną przyszłość Powiatu wynikającą ściśle z jego uwarunkowań i potencjałów. Obejmuje zagadnienia z zakresu najważniejszych obszarów funkcjonowania jednostki – gospodarczego i społecznego. Uznać można, że bardziej przejrzyste powinna być wyartykułowana kwestia bezpieczeństwa środowiskowego. Chociaż z założenia kwestia ta zawiera się w wizji miejsca przyjaznego, ze względu na istotną rolę klimatu i środowiska należy jasno wskazywać na uwzględnienie działań w tym zakresie.

Wizja opiera się o główne potencjały, najistotniejsze w funkcjonowaniu Powiatu, co jest prawidłowe. Są to odpowiednio wskazania na rozwinięty potencjał rolniczy oraz ten wynikający z atrakcyjności turystycznej jednostki – w zakresie przyrodniczym, jak i antropogenicznym.

Zakładając, że wizja opisuje stan aktualny dla czasu podsumowującej ewaluacji, można wysunąć stwierdzenie, że w znacznym, jednak niepełnym stopniu wizja ta została spełniona. Powiat rzeczywiście jest obecnie rozpoznawalny ze względu na swój rolniczy charakter. Dostrzegany jest również potencjał turystyczny i rekreacyjny – przede wszystkim w skali regionu, jednak wciąż nie w pełni się go wykorzystuje. Istnieją tu jeszcze duże rezerwy do wykorzystania. Również w kwestii Powiatu jako „przyjaznego miejsca dla mieszkańców”, konieczna jest kontynuacja działań rozwojowych i założeń ocenianej wizji.

Potwierdzeniem tego kierunku może być również badanie ankietowe przeprowadzone na potrzeby procesu opracowywania Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2021-2030, będące częścią diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej, które wykazało, że 56% respondentów jest zadowolona z życia w Powiecie. Jednocześnie około 20% wyraża niezadowolenie. Wskazuje to, że nadal konieczne są działania na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców.

Słabo oceniana jest również oferta turystyczna w Powiecie. Szczególnie negatywnie ocenia się dostępność tego rodzaju oferty dla seniorów – 49% respondentów oceniło słabo ten obszar, natomiast 19% uważa, że nie ma w ogóle atrakcji dla seniorów. Negatywnie wypada też ocena bazy noclegowej (44% respondentów ocenia źle), bazy agroturystycznej (39%). Atrakcje i usługi turystyczne wypadają przeciętnie – tak ocenia je 41% ankietowanych.

Misja

Misją Powiatu jest wspieranie i integracja działań ukierunkowanych na polepszenie jakości życia mieszkańców i budowanie potencjału gospodarczego Powiatu w oparciu o samorządy gminne, indywidualne przedsiębiorstwa rolnicze oraz małe i średnie firmy.

Misja, w analogii do wizji wskazywała na działania, które miałyby prowadzić do stanu, w jakim przedstawiany był Powiat w założeniu na koniec obowiązywania Strategii. Została sformułowana prawidłowo. Przede wszystkim wskazuje na konieczność działań związanych z poprawą jakości życia w Powiecie, co bardzo istotne. Takie określenie obejmuje szeroki zakres obszarów funkcjonowania jednostki. Wskazuje również na rozwój gospodarczy poprzez współpracę z gminami oraz przedsiębiorstwami z branży rolniczej. Współpraca z innymi JST jest słusznym kierunkiem, który powinien być rozwijany. Obecnie wiadomo, że jest jeszcze wiele obszarów, w których wspomnianą współpracę należy wdrażać. Jako nie w pełni trafny można określić zapis o wykorzystaniu potencjału firm związanych z rolnictwem. Chociaż ta gałąź gospodarki jest dominującym w Powiecie obszarem, w sformułowaniu misji i dalszych kierunków nie powinno się ograniczać tylko do wąskiego obszaru przedsiębiorczości.

2.4. CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Cele Strategiczne

1. Ugruntowanie pozycji Powiatu jako miejsca przyjaznego mieszkańcom
2. Wypracowanie pozycji lidera regionu w produkcji i handlu żywnością
3. Stworzenie konkurencyjnej oferty turystycznej

Wskazane cele strategiczne opierają się bezpośrednio o zapisy misji Powiatu Piotrkowskiego. Są zwięzłe i jasno sprecyzowane, co jest zgodne z praktyką formułowania tychże celów. Trzeba jednak odnotować, że jednocześnie użyte sformowania w znacznym stopniu ograniczają zakres kierunków rozwojowych jednostki. Najszerzej interpretować można pierwszy cel, gdzie dążenie do funkcjonowania Powiatu jako miejsca przyjaznego mieszkańcom można interpretować jako konieczność działań rozwojowych w wielu obszarach.

Kolejne dwa cele, w swojej retoryce ograniczają jednak w pewnym stopniu możliwości rozwojowe. Cel drugi, wskazuje na rozwój gospodarczy oparty o produkcję i handel żywnością. Nie zostawia jednak przestrzeni na budowę gospodarki opartej o inne obszary przedsiębiorczości, w tym branże innowacyjne, związane z logistyką i transportem innym niż powiązany z produkcją rolną.

Cel trzeci wskazuje z kolei na wąski zakres obszaru, który można określić jako budowanie marki i tożsamości regionu. Nie wskazuje się jednak w w/w celu na rozwój innych obszarów niż turystyka. Można przypisać mu cechy już sprecyzowanego, celu operacyjnego.

Cele operacyjne i przypisane do nich proponowane działania:

- 1.1. Poprawa jakości usług instytucji publicznych:

- Wprowadzanie terminów uchwalenia i wprowadzenia planów zagospodarowania przestrzennego gmin;
 - Doskonalenie edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym i koordynacja oferty szkolnictwa, z potrzebami lokalnego rynku pracy;
 - Wprowadzenie systemu pomiaru jakości usług, podejmowanych przez instytucje opieki społecznej;
 - Stworzenie większej liczby miejsc opieki nad ludźmi starszymi;
 - Niwelacja subiektywnego odczucia spadku poczucia bezpieczeństwa, przez podnoszenie jakości pracy służb, odpowiedzialnych za utrzymanie porządku publicznego oraz ochronę mienia mieszkańców.
- 1.2. Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców oraz zmniejszenie nierówności w zdrowiu:
- Osiągnięcie liczby podmiotów, świadczących usługi zdrowotne w stopniu, zapewniającym każdemu mieszkańcowi Powiatu, możliwość nieskrępowanego skorzystania z procedur medycznych, w czasie możliwie najkrótszym, od momentu powstania choroby oraz uzyskania świadczenia, o możliwie najwyższej jakości;
 - Poszerzenie oferty usług specjalistycznych.
- 1.3. Poprawa infrastruktury drogowej:
- Modernizacja infrastruktury, budowa nowych chodników, dróg rowerowych, miejsc parkingowych, poprawiających bezpieczeństwo i komfort podróżowania mieszkańców Powiatu oraz ułatwiających dojazd potencjalnym wypoczywającym.
- 1.4. Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej:
- Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, ukierunkowana na utrwalenie działań proekologicznych, poprawiających jakość życia na terenie Powiatu.
- 1.5. Budowa szerokopasmowego Internetu:
- Informatyzacja jednostek powiatowych;
 - Tworzenie warunków dla rozwoju e-usług (publicznych i komercyjnych).
- 1.6. Rozwój gospodarki energetycznej opartej o wykorzystanie odnawialnych i ekologicznych źródeł energii, w tym rozwój sieci ciepłowniczych geotermalnych i gazowych:
- Wykorzystanie OZE (geotermia) dla poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju usług rekreacyjnych na terenie Powiatu Piotrkowskiego;
 - Rozwój i modernizacja sieci ciepłowniczych, gazowych i budowa ujęć geotermalnych.
- 1.7. Poprawa stanu środowiska naturalnego
- Podjęcie działań edukacyjnych, kształtujących właściwe podejście do ochrony środowiska i zachowania walorów środowiskowych;
 - Działania na rzecz zachowania środowiska przyrodniczego oraz zasobów naturalnych, a także ekosystemów;
 - Podjęcie działań służących zachowaniu czystości wód powierzchniowych i podziemnych i wyeliminowaniu zjawiska degradacji gleb.
- 2.1. Promocja przedsiębiorczości:
- Utworzenie Rady Gospodarczej, przy Staroście Powiatu Piotrkowskiego jako organu doradczego i opiniotwórczego, złożonej z przedstawicieli instytucji i przedsiębiorców;
 - Wspieranie tworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości i Rozwoju Obszarów Wiejskich.

2.2. Rozwój infrastruktury handlowo-targowej:

- Stworzenie koncepcji i organizacji cyklicznych targów żywności, jako rozwinięcie istniejącej, dorocznej ekspozycji Rol-Szansa;
- Stworzenie projektu Centrum Handlowo- Targowego i realizacji całorocznej oferty handlowo-wystawienniczej, ukierunkowanej na promocję żywności, wytwarzanej w Powiecie Piotrkowskim.

2.3. Dostosowanie jakości oferty edukacyjnej dla potrzeb małych i średnich firm:

- Wspieranie i organizowanie doradztwa oraz wsparcia szkoleniowego, w zakresie pozyskiwania środków na wsparcie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

2.4. Rozwój infrastruktury przetwórstwa żywności:

- Stworzenie systemu subsydiów, ukierunkowanych na unowocześnienie gospodarstw i tworzenie lokalnych grup producentów, przetwórców żywności.

2.5. Przyciąganie inwestorów, głównie z branży przetwórstwa rolno-spożywczego:

- Stworzenie wirtualnego informatora dla przedsiębiorców, zintegrowanego ze stroną Powiatu.

3.1. Rozwój turystyki rekreacyjnej i sportowej:

- Modernizacja istniejącej bazy rekreacyjno-sportowej.

3.2. Rozwój bazy noclegowej i rekreacyjnej:

- Wspieranie i organizowanie doradztwa, w zakresie pozyskiwania środków na wsparcie przedsiębiorczości, w obszarze usług hotelarskich i agroturystyki;
- Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej, obliczona na poszerzenie oferty turystycznej Powiatu;
- Wykorzystanie OZE (geotermia) w rozwoju usług rekreacyjnych na terenie Powiatu.

3.3. Rozwój turystyki historyczno-kulturowej:

- Opracowanie i realizacja wspólnej promocji Powiatu oraz gmin Powiatu Piotrkowskiego;
- Wspieranie i inicjowanie organizacji imprez, odwołujących się do tożsamości historyczno-kulturowej Powiatu i gmin Powiatu Piotrkowskiego.

3.4. Promocja oferty turystycznej Powiatu:

- Tworzenie, aktualizacja i promocja oferty kulturalno-rekreacyjnej Powiatu;
- Wprowadzenie systemu wyróżniania i promocji produktów lokalnych marką powiatową;
- Udział w targach i wydarzeniach, służących promocji oferty Powiatu.

3.5. Rozwój sieci gospodarstw agroturystycznych:

- Opracowanie powiatowej mapy gospodarstw agroturystycznych i jej promocja za pomocą Internetu;
- Podnoszenie kwalifikacji kadr, prowadzących gospodarstwa agroturystyczne;
- Wspieranie i inicjowanie organizacji imprez, służących rozwojowi agroturystyki;
- Wprowadzenie systemu wyróżniania i promocji powiatowych gospodarstw agroturystycznych;

- Udział w targach i wydarzeniach, służących promocji oferty Powiatu.

Cele operacyjne i przypisane do nich działania w szerszy sposób określają kierunki rozwojowe dla poszczególnych celów strategicznych. Ich układ potwierdza, że najszerszy zakres działań rozwojowych ujęty został w pierwszym celu odnoszącym się do poprawy jakości życia. Cele operacyjne z działaniami obejmują tutaj swoim zakresem rozwój w obszarze jednostek administracyjnych, oświaty, służby zdrowia i infrastruktury.

Cele operacyjne dla drugiego kierunku priorytetowego dotyczą szeroko rozumianego rozwoju gospodarczego i rozwoju przedsiębiorczości. Część z nich wskazuje na priorytetyzację działalności okołorolniczej, co wpisuje się w ogólne brzmienie celu strategicznego 2. Obejmują również rozwój w obszarze edukacyjnym związanym z rozwojem przedsiębiorczości i kształceniem na kierunkach priorytetowych.

Cele operacyjne dla trzeciego obszaru skupiają się na działaniach związanych z rozwojem oferty turystycznej, bazy noclegowej oraz działaniami promocyjnymi regionu. Tu również zauważalna jest priorytetyzacja działań związanych z rozwojem okołorolniczym, a więc wsparcie agroturystyki, promocja produktów rolniczych itp.

Wskazane cele i działania są trafne dla Powiatu Piotrkowskiego i są odpowiedzią na najważniejsze deficyty i potrzeby określone w diagnozie. Jednocześnie, większość z działań ukierunkowana jest na rozwój w obszarach będących już w momencie opracowywania dokumentu wiodącymi potencjałami rozwojowymi jednostki. Nieliczne z działań tylko wskazują na rozwój w obszarach, które do momentu wdrożenia Strategii były marginalnie rozwinięte. Jest to chociażby rozwój telekomunikacji, w szczególności sieci internetowych, czy działania na rzecz środowiska.

Skuteczność i sposób realizacji poszczególnych celów i działań charakteryzuje kolejny rozdział. Wskazane są tam poszczególne cele i działania oraz stopień ich wdrożenia w okresie obowiązywania Strategii.

2.5. OCENA WDRAŻANIA, MONITORINGU I REALIZACJI STRATEGII

Dla realizacji poszczególnych celów Strategia wskazuje szczegółowe kierunki i działania, jakie powinny zostać realizowane, aby osiągnąć poprawę w poszczególnych obszarach funkcjonowania jednostki samorządowej. Działania przypisane do poszczególnych celów w dość optymalny sposób prowadziły do relacji ich założeń. Jednocześnie jednak część z nich kreślona była zbyt ogólnikowo.

Monitoring ocenianej Strategii prowadzony był na bieżąco przez odpowiednie jednostki Starostwa Powiatowego. Dane na temat realizacji celów i działań były archiwizowane i wykorzystane są w niniejszej ewaluacji dla uzyskania pełnego poglądu na stopień wykonania założeń Strategii. Część z danych dotyczących działań rozwojowych dostępna jest w corocznych raportach o stanie Powiatu. Nie ma jednak publicznie dostępnej dokumentacji zbierającej stricte ocenę stopnia realizacji Strategii w poszczególnych okresach jej wdrażania.

W niniejszym rozdziale w zbiorczym zestawieniu przedstawiono rzeczową realizację zaplanowanych w Strategii działań zgodnie z wyznaczonymi w niej celami strategicznymi i operacyjnymi.

Cele strategiczne i operacyjne Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020:**1. Ugruntowanie pozycji Powiatu jako miejsca przyjaznego mieszkańcom (Cel Strategiczny I)**

1. Poprawa jakości usług instytucji publicznych
2. Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców oraz zmniejszenie nierówności w zdrowiu
3. Poprawa infrastruktury drogowej
4. Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej
5. Budowa szerokopasmowego Internetu
6. Rozwój gospodarki energetycznej opartej o wykorzystanie odnawialnych i ekologicznych źródeł energii, w tym rozwój sieci ciepłowniczych geotermalnych i gazowych
7. Poprawa stanu środowiska naturalnego

Ze względu na dużą obszerność materiału zdecydowano o rozbiciu informacji uzyskanych w czasie badania ewaluacyjnego (przeglądu strategicznego) i ujęciu zestawienia w formie tabelarycznej. Rzeczowy postęp w formie oceny wdrażania poszczególnych działań podzielono na cele strategiczne i operacyjne (każdy cel został poddany analizie w odrębnej tabeli). Ponadto wybrane działania zostały opatrzone dodatkowymi komentarzami oraz wszystkie działania zostały zilustrowane uwagami w postaci listy przypisanych wskaźników, bez podawania ich wartości.

Zasadniczo podczas dokonywania oceny wyszczególnionych w Strategii działań korzystano z rozbicia na trzy kategorie: działania zrealizowane, działania w trakcie realizacji oraz działania niezrealizowane.

W ujęciu zbiorczym dla celu strategicznego I. UGRUNTOWANIE POZYCJI POWIATU JAKO MIEJSCA PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM udział poszczególnych kategorii kształtował się w następujący sposób:

- działania zrealizowane – 62,50% łącznej liczby działań Celu I zdefiniowanych w Strategii,
- działania w trakcie realizacji – 31,25 %,
- działania niezrealizowane – 6,25 %.

Stan końcowy wdrażania działań w ramach Celu strategicznego I należy uznać za bardzo wysoki i zadowalający. Przeważający odsetek działań zrealizowanych oraz relatywnie wysoki odsetek działań „w trakcie realizacji” wynika z konsekwentnej realizacji założeń Strategii w obszarze funkcji i usług publicznych, opieki społecznej, tożsamości i jakości życia oraz rozłożenia działań w dłuższej perspektywie czasu. W przyjętej metodologii nie dokonano wyodrębnienia funkcji czasu a powyższe twierdzenie oparto na analizie terminów pozyskania dofinansowania i realizacji wybranych projektów przez Starostwo. Analogiczne zastrzeżenie dotyczy pozostałych celów strategicznych poddanych analizie w dalszej części opracowania. Jedyne niezrealizowane w całości działanie dotyczy Wykorzystania OZE (geotermia) dla poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju usług rekreacyjnych na terenie Powiatu Piotrkowskiego, co pociąga za sobą inwestycje o bardzo znaczących nakładach

finansowych i jako działanie długookresowe może stać się przedmiotem rekomendacji na kolejny okres planowania strategicznego na lata 2021-2030.

Tabela 1. Ocena stanu wdrażania Celu 1 Strategii Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020

1. CEL STRATEGICZNY: UGRUNTOWANIE POZYCJI POWIATU JAKO MIEJSCA PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM					
Cel operacyjny 1.1 Poprawa jakości usług instytucji publicznych					
LP.	Nazwa działania	Realizator działania ¹	Planowany okres realizacji	Stan realizacji na 2020 (zrealizowane/ niezrealizowane/ w trakcie realizacji)	Uwagi - Wskaźniki
1.	Wprowadzanie terminów uchwalenia i wprowadzenia planów zagospodarowania przestrzennego gmin;	GBR	2014-2020	zrealizowany	– Liczba opracowanych planów zagospodarowania przestrzennego gmin Powiatu Piotrkowskiego
2.	Doskonalenie edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym i koordynacja oferty szkolnictwa, z potrzebami lokalnego rynku pracy;	WE (szkoły)/WP	2014-2020	zrealizowany	– Opracowanie diagnozy szkoły w kierunku doskonalenia oferty kształcenia zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy – Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie ze środków zewnętrznych podnoszących jakość kształcenia w szkole – Liczba realizowanych projektów ze środków zewnętrznych podnoszących jakość kształcenia w szkole – Zdawalność matury – Zdawalność egzaminów zawodowych
3.	Wprowadzenie systemu pomiaru jakości usług, podejmowanych przez instytucje opieki społecznej;	PCPR/WP	2014-2022	W trakcie realizacji – dwa projekty dotyczące podnoszenia jakości opieki społecznej: „PocUS – Piotrkowskie Centrum Usług Społecznych”, „W rodzinie siła” Pomiar jakości usług wprowadzony	– Opracowanie systemu pomiaru jakości usług świadczonych przez Powiatowe instytucje pomocy społecznej – Liczba projektów realizowanych ze środków zewnętrznych dotycząca podnoszenia jakości opieki społecznej
4.	Stworzenie większej liczby miejsc opieki nad ludźmi starszymi;	PCPR/WP	2014-2022	W trakcie realizacji – dwa projekty dotyczące podnoszenia jakości opieki społecznej: „PocUS – Piotrkowskie Centrum Usług	– Liczba miejsc opieki nad osobami starszymi w Powiecie Piotrkowskim – Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie ze środków zewnętrznych stwarzających miejsca opieki nad starszymi

¹ Określenie symboli komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Tryb. zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Starostwa stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 299/2020 Zarządu Powiatu w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 4 sierpnia 2020 r.

				Społecznych”, „W rodzinie siła”	– Liczba realizowanych projektów ze środków zewnętrznych stwarzających miejsca opieki nad ludźmi starszymi – Współpraca z Powiatową Radą Seniorów w zakresie zapewnienia opieki osobom starszym
5.	Niwelacja subiektywnego odczucia spadku poczucia bezpieczeństwa, przez podnoszenie jakości pracy służb, odpowiedzialnych za utrzymanie porządku publicznego oraz ochronę mienia mieszkańców.	ZK	2014-2020	zrealizowany	– Zakup sprzętu i wyposażenia dla służb – Liczba zorganizowanych szkoleń, ćwiczeń, treningów z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców – Współpraca z podmiotami realizującymi działania w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców
Cel operacyjny 1.2. Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców oraz zmniejszenie nierówności w zdrowiu					
1.	Osiągnięcie liczby podmiotów, świadczących usługi zdrowotne w stopniu, zapewniającym każdemu mieszkańcowi Powiatu, możliwość nieskrępowanego skorzystania z procedur medycznych, w czasie możliwie najkrótszym, od momentu powstania choroby oraz uzyskania świadczenia, o możliwie najwyższej jakości;	KI/WP	2014-2020	zrealizowany	– Liczba POZ świadczących usługi zdrowotne w Powiecie Piotrkowskim – Prowadzenie analiz/badań monitorujących potrzeby i stan zdrowia mieszkańców Powiatu – Liczba realizowanych projektów finansowanych ze środków zewnętrznych dotyczących wyrównywania nierówności społecznych w zdrowiu
2.	Poszerzenie oferty usług specjalistycznych.	KI/AS	2014-	W trakcie realizacji	– Liczba realizowanych zadań z zakresu zdrowia publicznego – Realizacja zadań z zakresu poszerzenia oferty i dostępności do usług specjalistycznych
Cel operacyjny 1.3 Poprawa infrastruktury drogowej					
1.	Modernizacja infrastruktury, budowa nowych chodników, dróg rowerowych, miejsc parkingowych, poprawiających bezpieczeństwo i komfort podróżowania mieszkańców Powiatu oraz ułatwiających dojazd	ZD	2014-2020	zrealizowany	– Liczba realizowanych projektów dotyczących modernizacji infrastruktury drogowej – Długość wyremontowanych dróg powiatowych

	potencjalnym wypo- czywającym.				
Cel operacyjny 1.4. Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej					
1.	Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, ukierunkowana na utrwalenie działań proekologicznych, poprawiających jakość życia na terenie Powiatu.	GBR/ WP/IM	2014-2020	zrealizowany	– Liczba realizowanych projektów dotyczących modernizacji infrastruktury wodno-kanalizacyjnej – Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Powiecie Piotrkowskim
Cel operacyjny 1.5. Budowa szerokopasmowego internetu					
1.	Informatyzacja jednostek powiatowych;	SI/WO	2014-2020	zrealizowany	– Realizacja projektów związanych z informatyzacją Starostwa i jednostek organizacyjnych Powiatu – Liczba jednostek, w których wdrożono zintegrowane systemy informatyczne (szerokopasmowy Internet)
2.	Tworzenie warunków do rozwoju e-usług (publicznych komercyjnych).	WO	2014-2020	zrealizowany	– Liczba formularzy udostępnianych w wersji elektronicznej – Administrowanie systemem elektronicznego obiegu dokumentów
Cel operacyjny 1.6. Rozwój gospodarki energetycznej, opartej o wykorzystanie odnawialnych i ekologicznych źródeł energii, w tym rozwój sieci ciepłowniczych geotermalnych i gazowych					
1.	Wykorzystanie OZE (geotermia) dla poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju usług rekreacyjnych na terenie Powiatu Piotrkowskiego;	AS	2014-2020	niezrealizowany	– Liczba miejsc świadczących usługi rekreacyjne na terenie Powiatu wykorzystujące OZE
2.	Rozwój i modernizacja sieci ciepłowniczych, gazowych budowa ujęć geotermalnych.	IM/WP	2014-2020	zrealizowany	– Liczba realizowanych projektów dotyczących modernizacji sieci ciepłowniczych, gazowych i budowa ujęć geotermalnych
Cel operacyjny 1.7. Poprawa stanu środowiska naturalnego					
1.	Podjęcie działań edukacyjnych, kształtujących właściwe podejście do ochrony środowiska i zachowania walorów środowiskowych.	WE/WP	2014-2021	W trakcie realizacji – realizacja dwóch projektów polegających na utworzeniu pracowni ekologicznych w dwóch szkołach powiatowych	– Liczba wniosków o dofinansowanie projektów na działania edukacyjne kształtujące postawy proekologiczne – Liczba zadań i projektów kształtujących postawy proekologiczne
2.	Działania na rzecz zachowania środowiska przyrodniczego oraz zasobów naturalnych, a także ekosystemów.	GBR/IM/WP	2014-2023	W trakcie realizacji – jeden projekt polegający na zakupie ciągnika wraz z osprzętem do wykonywania prac konserwacyjnych na sieci	– Opracowanie Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Piotrkowskiego – Liczba realizowanych projektów służących zachowaniu środowiska przyrodniczego i zasobów naturalnych

				melioracyjnej Powiatu Piotrkowskiego	
3.	Podjęcie działań służących zachowaniu czystości wód powierzchniowych i podziemnych i wyeliminowaniu zjawiska degradacji gleb.	GBR	2014-2020	zrealizowany	– Liczba decyzji określających kierunek, termin oraz osobę obowiązującą do rekultywacji gruntów – Liczba wydanych postanowień opiniujących projekty decyzji o warunkach zabudowy lub inwestycji celu publicznego pod względem ochrony gruntów rolnych

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Tryb.

2. Wypracowanie pozycji lidera regionu w produkcji i handlu żywnością

1. Promocja przedsiębiorczości
2. Rozwój infrastruktury handlowo-targowej
3. Dostosowanie jakości oferty edukacyjnej dla potrzeb małych i średnich firm
4. Rozwój infrastruktury przetwórstwa żywności
5. Przyciąganie inwestorów, głównie z branży przetwórstwa rolno-spożywczego

Ze względu na dużą obszerność materiału zdecydowano o rozbiciu informacji uzyskanych w czasie badania ewaluacyjnego (przeglądu strategicznego) i ujęciu zestawienia w formie tabelarycznej. Rzeczowy postęp w formie oceny wdrażania poszczególnych działań podzielono na cele strategiczne i operacyjne (każdy cel został poddany analizie w odrębnej tabeli). Ponadto wybrane działania zostały opatrzone dodatkowymi komentarzami oraz wszystkie działania zostały zilustrowane uwagami w postaci listy przypisanych wskaźników, bez podawania ich wartości.

Zasadniczo podczas dokonywania oceny wyszczególnionych w Strategii działań korzystano z rozbicia na trzy kategorie: działania zrealizowane, działania w trakcie realizacji oraz działania niezrealizowane.

W ujęciu zbiorczym dla celu strategicznego II. WYPRACOWANIE POZYCJI LIDERA REGIONU W PRODUKCJI I HANDLU ŻYWNOSCIĄ udział poszczególnych kategorii kształtował się w następujący sposób:

- działania zrealizowane – 14,30% łącznej liczby działań Celu II zdefiniowanych w Strategii,
- działania w trakcie realizacji – 42,85 %,
- działania niezrealizowane – 42,85 %.

Stan realizacji działań dla Celu Strategicznego II należy uznać za niezadawalający. Jedyne, pomimo, iż niezwykle istotne, w pełni zrealizowane działanie dotyczy Utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości i Rozwoju Obszarów Wiejskich (w chwili opracowywania raportu z ewaluacji zawarto umowę na powołanie drugiego inkubatora w Powiecie). Zdiagnozowano taki sam stosunek działań niezrealizowanych do działań w trakcie realizacji- odpowiednio 3 do 3. Istotne jest to, iż władze Powiatu planują realizację działań zaniechanych dotychczas i ujęcie ich w nowej perspektywie strategicznej.

Tabela 2. Ocena stanu wdrażania Celu 2 Strategii Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020.

2. CEL STRATEGICZNY: WYPRACOWANIE POZYCJI LIDERA REGIONU W PRODUKCJI I HANDLU ŻYWNOSCIĄ					
Cel operacyjny 2.1. Promocja przedsiębiorczości					
LP.	Nazwa działania	Realizator działania ²	Planowany okres realizacji	Stan realizacji na 2020 (zrealizowane/ niezrealizowane/ w trakcie realizacji)	Uwagi - Wskaźniki
1.	Utworzenie Rady Gospodarczej, przy Staroście Powiatu Piotrkowskiego jako organu doradczego i opiniotwórczego, złożonej z przedstawicieli instytucji i przedsiębiorców;	WP	2014-2020	Niezrealizowane - powołanie Rady Biznesu jest zaplanowane w kolejnej perspektywie	– Powołanie Rady Gospodarczej, przy Staroście Powiatu Piotrkowskiego jako organu doradczego i opiniotwórczego, złożonej z przedstawicieli instytucji i przedsiębiorców
2.	Wspieranie tworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości i Rozwoju Obszarów Wiejskich.	WP	2014-2020 Utworzenie Inkubatora Przetwórstwa Lokalnego Miodów i Produktów Pszczelich Ziemi Piotrkowskiej; złożenie wniosku i otrzymanie pozytywnej decyzji na utworzenie drugiego inkubatora przetwórstwa lokalnego	zrealizowany	– Utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości i Rozwoju Obszarów Wiejskich – Zorganizowanie Forów, wydarzeń promujących obszary wiejskie Ziemi Piotrkowskiej
Cel operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury handlowo-targowej					
1.	Stworzenie koncepcji i organizacji cyklicznych targów żywności, jako rozwinięcie istniejącej, dorocznej ekspozycji Rol-Szansa;	WP/AS	2014-2020	W trakcie realizacji - nie opracowano koncepcji cyklicznych targów żywności, ale zorganizowano targi żywności: Trybunalski Festiwal Smaków i Powiatowe	– Opracowanie koncepcji cyklicznych targów żywności jako rozwinięcie istniejącej, dorocznej ekspozycji Rol-Szansa – Zorganizowanie targów żywności
2.	Stworzenie projektu Centrum Handlowo-Targowego i realizacji całorocznej oferty handlowo-wystawienniczej, ukierunkowanej na promocję	WP/AS	2014-2021	Niezrealizowane – obecnie występuje jeden produkt na ministerialnej liście produktów tradycyjnych i regionalnych (Piotrkowski Miód Wielo-	– Opracowanie projektu Centrum Handlowo- Targowego – Realizacja oferty handlowo-wystawienniczej ukierunkowanej na promocję żywności wytwarzanej w Powiecie Piotrkowskim – Liczba złożonych wniosków dotyczących produktów z terenu Powiatu Piotrkowskiego na listę produktów tradycyjnych i regionalnych

² Określenie symboli komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Tryb. zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Starostwa stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 299/2020 Zarządu Powiatu w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 4 sierpnia 2020 r.

	żywności, wytwarzanej w Powiecie piotrkowskim.			kwiatowy), został złożony drugi wniosek na kolejny produkt. Nie opracowano projektu Centrum Handlowo-Targowego (ale jest on w planach na kolejną perspektywę) oraz nie zrealizowano oferty handlowo-wystawienniczej	
Cel operacyjny 2.3. Dostosowanie jakości oferty edukacyjnej dla potrzeb małych i średnich firm					
1.	Wspieranie i organizowanie doradztwa oraz wsparcia szkoleniowego, w zakresie pozyskiwania środków na wsparcie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.	WE (PUP)/WP	2014-2022	W trakcie realizacji - realizacja wyłonionego do dofinansowania (przed podpisaniem umowy) projektu z programu Promocja gospodarcza regionu	– Liczba projektów dofinansowanych ze środków zewnętrznych w zakresie wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorców – Liczba udzielanych doradztw i szkoleń w zakresie pozyskiwania środków na wsparcie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw
Cel operacyjny 2.4. Rozwój infrastruktury przetwórstwa żywności					
1.	Stworzenie systemu subsydiów, ukierunkowanych na unowocześnienie gospodarstw i tworzenie lokalnych grup producentów, przetwórców żywności.	GBR	2014-2020	W trakcie realizacji - nie utworzono systemu subsydiów, ale utworzono kilka lokalnych grup producentów, przetwórców żywności	– Liczba utworzonych lokalnych grup producentów, przetwórców żywności – Stworzenie systemu subsydiów, ukierunkowanych na unowocześnienie gospodarstw
Cel operacyjny 2.5. Przyciąganie inwestorów głównie z branży przetwórstwa rolno-spożywczego					
1.	Stworzenia wirtualnego informatora dla przedsiębiorców, zintegrowanego ze stroną Powiatu.	WP	2014-2021	Niezrealizowane – opracowanie informatora oraz prowadzenie bazy zaplanowano na przyszłą perspektywę	– Opracowanie wirtualnego informatora dla przedsiębiorców zintegrowanego ze stroną Powiatową – Prowadzenie bazy lokalnych przedsiębiorców, wytwórców

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Tryb.

3. Stworzenie konkurencyjnej oferty turystycznej

1. Rozwój turystyki rekreacyjnej i sportowej
2. Rozwój bazy noclegowej i rekreacyjnej
3. Rozwój turystyki historyczno-kulturowej
4. Promocja oferty turystycznej Powiatu
5. Rozwój sieci gospodarstw agroturystycznych

Ze względu na dużą obszerność materiału zdecydowano o rozbiciu informacji uzyskanych w czasie badania ewaluacyjnego (przeglądu strategicznego) i ujęciu zestawienia w formie tabelarycznej. Rzeczowy postęp w formie oceny wdrażania poszczególnych działań podzielono na cele strategiczne

i operacyjne (każdy cel został poddany analizie w odrębnej tabeli). Ponadto wybrane działania zostały opatrzone dodatkowymi komentarzami oraz wszystkie działania zostały zilustrowane uwagami w postaci listy przypisanych wskaźników, bez podawania ich wartości.

Zasadniczo podczas dokonywania oceny wyszczególnionych w Strategii działań korzystano z rozbięcia na trzy kategorie: działania zrealizowane, działania w trakcie realizacji oraz działania niezrealizowane.

W ujęciu zbiorczym dla celu strategicznego III. STWORZENIE KONKURENCYJNEJ OFERTY TURYSTYCZNEJ udział poszczególnych kategorii kształtował się w następujący sposób:

- działania zrealizowane – 28,57 % łącznej liczby działań Celu III zdefiniowanych w Strategii,
- działania w trakcie realizacji – 0,00 %,
- działania niezrealizowane – 71,43 %.

Ciekawą polaryzację stanu realizacji działań zdiagnozowano w ramach Celu III. Niespełna 1/3 działań została zrealizowana. Odnotowano brak działań w trakcie realizacji. Ponad 70% działań nie zostało zrealizowanych. Modernizacja istniejącej bazy rekreacyjno-sportowej i rozwój funkcji turystycznych w oparciu o geotermię są działaniami inwestycyjnymi, na które trzeba pozyskać znaczące nakłady finansowe, stąd przypuszczalnie największe problemy realizacyjne. Natomiast należałoby się zastanowić czy w obliczu zaniechania rozwoju agroturystyki w Powiecie, należałoby kontynuować w tak znaczący sposób ten kierunek rozwoju w kolejnej Strategii.

Tabela 3. Ocena stanu wdrażania Celu 3 Strategii Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020.

3. CEL STRATEGICZNY: STWORZENIE KONKURENCYJNEJ OFERTY TURYSTYCZNEJ					
Cel operacyjny 3.1. Rozwój turystyki rekreacyjnej i sportowej					
LP.	Nazwa działania	Realizator działania ³	Planowany okres realizacji	Stan realizacji na 2020 (zrealizowane/ niezrealizowane/ w trakcie realizacji)	Uwagi - Wskaźniki
1.	Modernizacja istniejącej bazy rekreacyjno-sportowej.	AS/IM/WP	2014-2020	niezrealizowane	– Liczba zmodernizowanych obiektów rekreacyjno - sportowych na terenie Powiatu Piotrkowskiego – Liczba realizowanych projektów dotyczących modernizacji obiektów rekreacyjno-sportowych na terenie Powiatu Piotrkowskiego
Cel operacyjny 3.2. Rozwój bazy noclegowej i rekreacyjnej					
1.	Wspieranie i organizowanie doradztwa, w zakresie pozyskiwania środków na wsparcie przedsiębiorczości, w obszarze usług hotelarskich i agroturystyki;	WE (PUP)	2014-2020	niezrealizowane	– Liczba udzielanych doradztw i szkoleń w zakresie pozyskiwania środków na wsparcie przedsiębiorczości w obszarze usług hotelarskich i agroturystyki
2.	Modernizacja infrastruktury rekreacyjnej	AS	2014-2020	niezrealizowane	– Opracowanie pakietu produktów turystycznych dostępnych w Powiecie Piotrkowskim

³ Określenie symboli komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Tryb. zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Starostwa stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 299/2020 Zarządu Powiatu w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 4 sierpnia 2020 r.

	nej, obliczona na poszerzenie oferty turystycznej Powiatu;				– Liczba obiektów o charakterze rekreacyjnym na terenie Powiatu Piotrkowskiego
3.	Wykorzystanie OZE (geotermia) w rozwoju usług rekreacyjnych na terenie Powiatu.	AS/IM	2014-2020	niezrealizowane	– Liczba zmodernizowanych obiektów rekreacyjno-sportowych z wykorzystaniem OZE (geotermii)
Cel operacyjny 3.3. Rozwój turystyki historyczno-kulturowej					
1.	Opracowanie i realizacja wspólnej promocji Powiatu oraz gmin Powiatu piotrkowskiego;	AS	2014-2020	niezrealizowane	– Opracowanie strategii/programu promocji Powiatu Piotrkowskiego, w tym Gmin Powiatu
2.	Wspieranie i inicjowanie organizacji imprez, odwołujących się do tożsamości historyczno-kulturowej Powiatu i gmin Powiatu piotrkowskiego.	AS	2014-2020	zrealizowane	– Liczba zorganizowanych wydarzeń odwołujących się do tożsamości historyczno-kulturowej Powiatu i gmin Powiatu Piotrkowskiego – Liczba wydanych patronatów Starosty Powiatu Piotrkowskiego na wsparcie wydarzeń odwołujących się do tożsamości historyczno-kulturowej Powiatu i gmin Powiatu Piotrkowskiego
Cel operacyjny 3.4. Promocja oferty turystycznej Powiatu					
1.	Tworzenie, aktualizacja i promocja oferty kulturalno-rekreacyjnej Powiatu;	AS	2014-2020	zrealizowane	– Opracowanie kalendarza prezentującego ofertę kulturalno-rekreacyjną Powiatu – Prowadzenie promocji oferty kulturalno-rekreacyjnej Powiatu Piotrkowskiego
2.	Wprowadzenie systemu wyróżniania i promocji produktów lokalnych marką Powiatową;	WP	2014-2020	zrealizowane	– Opracowanie Strategii wdrażania marki produktu lokalnego Powiatu Piotrkowskiego
3.	Udział w targach i wydarzeniach, służących promocji oferty Powiatu.	WP/AS	2014-2020	zrealizowane	– Liczba wydarzeń oraz targów, w których Powiat Piotrkowski się promował
Cel operacyjny 3.5. Rozwój sieci gospodarstw agroturystycznych					
1.	Opracowanie Powiatowej mapy gospodarstw agroturystycznych i jej promocja za pomocą Internetu;	AS	2014-2021	Niezrealizowane – opracowanie takowej mapy wraz z bazą zaplanowano na kolejną perspektywę	– Opracowanie Powiatowej mapy gospodarstw agroturystycznych – Prowadzenie promocji bazy gospodarstw agroturystycznych za pomocą Internetu
2.	Podnoszenie kwalifikacji kadr, prowadzących gospodarstwa agroturystyczne;	WE (PUP)/AS	2014-2020	niezrealizowane	– Organizowanie szkoleń, projektów, warsztatów podnoszących kwalifikację kadr prowadzących gospodarstwa agroturystyczne
3.	Wspieranie i inicjowanie organizacji imprez, służących rozwojowi agroturystyki;	AS	2014-2020	niezrealizowane	– Liczba wydarzeń wspierających promocję i rozwój gospodarstw agroturystycznych

4.	Wprowadzenie systemu wyróżniania i promocji Powiatowych gospodarstw agroturystycznych;	AS	2014-2020	niezrealizowane	– Opracowanie programu promocji i wyróżniania Powiatowych gospodarstw agroturystycznych
5.	Udział w targach i wydarzeniach, służących promocji oferty Powiatu (agroturystyka).	AS	2014-2020	niezrealizowane	– Liczba wydarzeń oraz targów, w których Powiat Piotrkowski promował ofertę Powiatowych gospodarstw agroturystycznych

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Tryb.

Tabela 4. Podsumowanie stanu realizacji działań w podziale na poszczególne Cele Strategiczne.

Cel Strategiczny	Działanie zrealizowane	Działanie w trakcie realizacji	Działanie niezrealizowane
1. CEL STRATEGICZNY: UGRUNTOWANIE POZYCJI POWIATU JAKO MIEJSCA PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM	10	5	1
RAZEM (%)	10 (62,50%)	5 (31,25%)	1 (6,25%)
2. CEL STRATEGICZNY: WYPRACOWANIE POZYCJI LIDERA REGIONU W PRODUKCJI I HANDLU ŻYWNOŚCIĄ	1	3	3
RAZEM (%)	1 (14,30%)	3 (42,85%)	3 (42,85%)
3. CEL STRATEGICZNY: STWORZENIE KONKURENCYJNEJ OFERTY TURYSTYCZNEJ	4	0	10
RAZEM (%)	4 (28,57%)	0,00 (0%)	10 (71,43%)
ŁĄCZNIE DLA CELÓW STRATEGICZNYCH I-III	15 (40,54%)	8 (21,62%)	17 (37,84%)

Źródło. Opracowanie własne.

2.6. ANALIZA WSKAŹNIKÓW ODDZIAŁYWANIA

Drugim elementem w realizowanej ewaluacji ex-post Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020 była analiza uwarunkowań zewnętrznych o charakterze społeczno-gospodarczym, które określają zmiany w otoczeniu konkurencyjnym Powiatu Piotrkowskiego. Wskazują również na zachodzące przemiany istotne z punktu widzenia wdrażania Strategii. Tym samym rozdział zawiera aktualne zestawienia wskaźników oddziaływania w oparciu o dane statystyczne Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, dane Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Tryb. (dane za rok 2019) oraz innych urzędów i jednostek publicznych. Opis uwzględnia stan początkowy wskaźników na 2014 r. oraz ich aktualną wartość. W niektórych przypadkach wskaźników z uwagi na brak dostępu do pełnych informacji, dane początkowe zostały zagregowane z innych, późniejszych lat.

CEL STRATEGICZNY I: UGRUNTOWANIE POZYCJI POWIATU JAKO MIEJSCA PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM

Cel Strategiczny I, w kontekście jego oddziaływania na sytuację społeczno-gospodarczą był analizowany przez pryzmat katalogu 59 wskaźników. Był to najszerzej analizowany obszar z wykorzystaniem najobszerniejszej bazy danych zastanych. Z punktu widzenia interpretacji zachodzącej zmiany dominują procesy pozytywne. Udział wskaźników cechujących się korzystną tendencją kształtuje się na poziomie 57,6%. Znacząco wzrósł odsetek osób pracujących na 1000 mieszkańców. Co w połączeniu z malejącą liczbą osób pracujących w przemyśle i budownictwie może świadczyć o zmianie na rynku pracy, gdzie zmienia się charakter wykonywanych zadań idąc w stronę usług, często usług wiedzochłonnych. Potwierdzeniem są rosnące wskaźniki osób pracujących w usługach. Nieznacznie wzrosła liczba osób pracujących w rolnictwie. Poprawa sytuacji na rynku pracy ogólnie zauważalna jest poprzez spadek bezrobocia i wzrost przeciętnego wynagrodzenia brutto. Jednocześnie zmalała liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Jeśli chodzi o usługi publiczne w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia to we wszystkich wskaźnikach oddziaływania odnotowano pozytywne trendy. W zakresie bezpieczeństwa o ile wzrosła wykrywalność i maleje liczba przestępstw kryminalnych o tyle drastycznie wzrosła liczba przestępstw gospodarczych. Pozytywne zmiany odnotowano również w zakresie infrastruktury sieciowej: wod-kan, gazowej, w zakresie dróg publicznych. Niestety wyraźnie zauważalne są trendy starzenia się społeczeństwa i depopulacji, maleje liczba ludności, zmniejsza się liczba dzieci w szkołach podstawowych. Negatywny wydźwięk tego obszaru potęgują wskaźniki rosnącej migracji.

Wydaje się, że szczególną uwagę należałoby zwrócić na aspekty środowiskowe (aktywne działania w zakresie antropopresji) – m.in. zalesianie, oraz zarządzanie gospodarką ściekową, gdzie malejąca liczba oczyszczalni ścieków oraz drastycznie rosnące wolumeny osadów wytworzonych w rolnictwie powinny wiązać się z podjęciem działań zaradczych w przyszłości.

Podsumowując, wskaźniki opisujące zmiany uwarunkowań w zakresie Celu strategicznego I mają charakter pozytywny. Z punktu widzenia końcowej ewaluacji ex-post dokumentu czynnik związany z mieszkańcami Powiatu ma pierwszorzędne znaczenie. Jakość życia oraz wartości wskaźników szczególnie w kontekście uwarunkowań socjalno-bytowych znacząco się poprawiły o czym m.in. świadczy wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. Należy również podkreślić, że analizowane dane pokrywają się z trendami w skali makro zarówno w kontekście zjawisk pozytywnych (spadek poziomu ubóstwa oraz bezrobocia), jak również negatywnych (starzenie się społeczeństwa). W wymiarze ilościowym przedstawione w poniższej tabeli i zinterpretowane dane wskazują na stabilną poprawę sytuacji społeczno-ekonomicznej na terenie Powiatu Piotrkowskiego, niemniej jednak należy wyciągnąć wnioski i podjąć działania w obszarach o wyraźnie zaznaczonych negatywnych trendach.

Tabela 5. Zestawienia wskaźników oddziaływania dla Celu Strategicznego I w oparciu o dane statystyczne Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego dla Strategii Powiatu Piotrkowskiego 2014-2020.

1. CEL STRATEGICZNY: UGRUNTOWANIE POZYCJI POWIATU JAKO MIEJSCA PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM								
Cel operacyjny 1.1 Poprawa jakości usług instytucji publicznych Cel operacyjny 1.2. Poprawa zdrowia i związanej z nim jakości życia mieszkańców oraz zmniejszenie nierówności w zdrowiu Cel operacyjny 1.3 Poprawa infrastruktury drogowej Cel operacyjny 1.4. Rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej Cel operacyjny 1.5. Budowa szerokopasmowego Internetu Cel operacyjny 1.6. Rozwój gospodarki energetycznej, opartej o wykorzystanie odnawialnych i ekologicznych źródeł energii, w tym rozwój sieci ciepłowniczych geotermalnych i gazowych Cel operacyjny 1.7. Poprawa stanu środowiska naturalnego								
	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa (≤ 2014 r.)	Monitoring 2020 (dane 31.12.2019)	% zmiana („+” wzrost/ „-”, spadek)	Tendencja (rosnąca/ malejąca/ stała)	Charakter zmiany (pozytywny/bez zmian/negatywny)	Źródło weryfikacji (GUS/BDL/WUP/inne...)
1	Liczba ludności	os.	91 534	91 353	- 0,20	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
2	Ludność w wieku nieprodukcyjnym (14 lat i mniej)	os.	14 877	14 793	- 0,56	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
3	Ludność w wieku produkcyjnym	os.	59 773	57 723	- 3,43	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
4	Przyrost naturalny na 1000 ludności	%	- 1,8	-1,8	-	stała	bez zmian	Bank Danych Lokalnych: GUS
5	Saldo migracji wewnętrznych	os.	107	129	+ 20,56	rosnąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
6	Saldo migracji zagranicznych	os.	-14	12	+ 185,71	rosnąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
7	Liczba osób pracujących na 1000	os.	119	135	+13,45	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
8	Liczba osób pracujących w sektorze przemysłowym i budownictwie	os.	3320	3149	- 5,15	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
9	Liczba osób pracujących w: - usługach: handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja.	os.	3 773	5681	+ 50,57	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
10	Liczba osób pracujących w sektorze rolniczym	os.	13 985	13 960	+ 0,18	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
11	Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto, ogółem	zł	2 957,04	3 986,06	+ 34,80	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej	zł	73,9	76,9	+ 4,06	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
13	Stopa bezrobocia rejestrowanego	%	10,8	4,8	- 55,56	malejąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
14	Udział bezrobotnych zarejestrowanych	%	6,3	3,0	- 52,38	malejąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS

	w liczbie ludności w wieku produkcyjnym							
15	Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż rok	os.	1387	595	- 57,10	malejąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
16	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	%	6,3	3,0	- 52,38	malejąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
17	Liczba osób, które na przestrzeni 12 m-cy podjęły prace	os.	5 539	3 271	- 40,94	malejąca	negatywny	Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi: „Rynek pracy- analiza bezrobocia 2014 r.” „Rynek pracy- analiza bezrobocia 2019 r.”
18	Liczba ofert pracy zgłoszonych na przestrzeni 12 m-cy w Powiatowych Urzędach Pracy ogółem	os.	2 581	6 786	+ 162,92	rosnąca	pozytywny	Wojewódzki Urząd Pracy w Łodzi: „Rynek pracy- analiza bezrobocia 2014 r.” „Rynek pracy- analiza bezrobocia 2019 r.”
19	Podstawowa opieka zdrowotna - porady	szt.	353 397	380 499	+ 7,67	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
20	Ambulatoryjna opieka zdrowotna- porady	szt.	365 365	389 210	+ 6,53	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
21	Podstawowa opieka zdrowotna- przychodnie podległe samorządowi terytorialnemu	ob.	25	35	+ 40,00	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
22	Podmioty ambulatoryjne- przychodnie, ogółem	ob.	9	13	+ 44,44	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
23	Ludność przypadająca na 1 przychodnię w ramach podstawowej opieki zdrowotnej	os.	3 661,36	2 610,09	- 28,71	malejąca	pozytywny	Wyliczenia własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Tryb. i GUS
24	Ludność przypadająca na 1 przychodnię w ramach podmiotów ambulatoryjnych	os.	10 170,36	7 027,15	- 30,91	malejąca	pozytywny	Wyliczenia własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Tryb. i GUS
25	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	os.	865	487	- 43,70	malejąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
26	Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego i ekonomicznych, ogółem	%	8,7	4,9	- 43,68	malejąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
27	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat na 1 tys. ludności w placówkach wychowania przedszkolnego, ogółem	os.	668	757	+ 13,32	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
28	Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w przedszkolach, ogółem	os.	1,98	1,41	- 28,79	malejąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS

29	Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach podstawowych, ogółem	os.	18	16	+ 11,11	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
30	Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych	os.	23	Brak danych	-	-	-	Bank Danych Lokalnych: GUS
31	Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach ponadgimnazjalnych, ogółem	os.	16	16	0	stała	bez zmian	Bank Danych Lokalnych: GUS
32	Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach policealnych, ogółem	os.	18	16	+ 11,11	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
33	Placówki DPS Placówki DPS z filiami	szt.	3 4	4 6	+ 33,33 + 50,00	rosnąca rosnąca	pozytywny pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
34	Mieszkańcy na 1000 ludności	os.	2	4	+ 100	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
35	Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w tym: - kryminalne	szt.	1090	1068	- 2,02	malejący	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
			783	674	- 13,92	malejący	pozytywny	
-	- gospodarcze	szt.	60	115	+ 91,67	rosnąca	negatywny	Jw.
36	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję, ogółem	%	71,2	80,1	+ 12,5	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
37	Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej	km	1553,0	1533,3	- 1,27	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
38	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	os.	87 523	87 798	+ 0,31	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
39	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m3	30,3	35,3	+ 16,50	rosnąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
40	Długość czynnej sieci rozdzielczej kanalizacyjnej	km	313,4	376,4	+ 20,10	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
41	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	os.	27 305	29 809	+ 9,17	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
42	Długość czynnej sieci rozdzielczej gazowej	km	49,40	58,32	+ 18,06	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
43	Ludność korzystająca z sieci gazowej	os.	4 034	4 240	+ 5,11	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
44	Długość dróg Powiatowych, ogółem	km	1034,2	989,7	- 4,30	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
45	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (Powiatowe i gminne) na 100 km2	km	90,8	92,4	+ 1,76	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
46	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach odprowadzonych do wód lub do ziemi, ogółem azot i fosfor	kg/rok	2 365	4 998	- 111,33	rosnąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS

47	Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku bezpośrednio do wód i ziemi	m3	164	233	+ 42,07	rosnąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
48	Ścieki komunalne oczyszczane na 100 km2	m3	64,32	70,41	+ 9,47	rosnąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
49	Ścieki przemysłowe oczyszczane na 100 km2	m3	11,27	16,31	+ 44,72	rosnąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
50	Oczyszczalnie przemysłowe- biologiczne	szt.	4	5	+ 25,00	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
51	Przemysłowe i komunalne oczyszczalnie ścieków, ogółem	szt.	18	17	- 5,56	malejące	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
52	Ludność korzystająca z oczyszczalni: - ogółem - biologiczne	os.	32418 22528	33913 23078	+ 4,61 + 2,44	rosnąca rosnąca	pozytywny pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
53	Ścieki oczyszczane w ciągu roku -oczyszczane biologicznie	m3	618	678	+ 9,71	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
54	Wielkość (przepustowość) oczyszczalni	m3/doba	4908	4908	0	stała	bez zmian	Bank Danych Lokalnych: GUS
55	Osady wytworzone w ciągu roku w rolnictwie	t	43	154	+ 258,14	rosnąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
56	Powierzchnia gruntów leśnych - ogółem - lesistość	ha %	35 248,84 24,2	35 708,52 24,6	+ 1,30 + 1,65	rosnąca rosnąca	pozytywny pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
57	Grunty nieleśne przeznaczone do zalesienia ogółem	ha	16,35	brak danych	-	-	-	Bank Danych Lokalnych: GUS
58	Zalesienie, ogółem	ha	37,19	14,89	- 59,96	malejące	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
59	Nasadzenia drzew (w miastach, na wsi)	szt.	1 639	622	- 62,05	malejące	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS, inne.

CEL STRATEGICZNY II: WYPRACOWANIE POZYCJI LIDERA REGIONU W PRODUKCJI I HANDLU ŻYWNOŚCIĄ

Cel strategiczny II w kontekście jego oddziaływania na sytuację społeczno-gospodarczą był analizowany z punktu widzenia katalogu 10 wskaźników.

Udział wskaźników cechujących się korzystną tendencją kształtuje się na poziomie 40%. Bez wątpienia pozytywnym aspektem jest wzrost liczby podmiotów gospodarczych ogółem oraz wzrost dochodów budżetowych Powiatu. Niemniej jednak, wyraźnie zaznacza się malejący trend w zakresie inwestycji w przedsiębiorstwach, które należy przypuszczać obierają ostrożnościowe strategie rozwoju w niepewnych gospodarczo czasach. Niekorzystny trend można by odwrócić poprzez intensyfikację działań w obszarze doradztwa dla przedsiębiorców w oparciu o Instytucje Otoczenia Biznesu oraz stymulowanie społeczeństwa do podejmowania działań aktywizujących w formie organizacji pozarządowych. W tej mierze wydaje się, że powinny zostać podjęte działania w kolejnym okresie planowania strategicznego.

Tabela 6. Zestawienia wskaźników oddziaływania dla Celu Strategicznego II w oparciu o dane statystyczne Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego dla Strategii Powiatu Piotrkowskiego 2014-2020.

2. CEL STRATEGICZNY: WYPRACOWANIE POZYCJI LIDERA REGIONU W PRODUKCJI I HANDLU ŻYWNOSCIĄ								
Cel operacyjny 2.1. Promocja przedsiębiorczości Cel operacyjny 2.2. Rozwój infrastruktury handlowo-targowej								
	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa (≤ 2014 r.)	Monitoring 2020 (dane 31.12.2019)	% zmiana („+” wzrost/ „-”, spadek)	Tendencja (rosnąca/ malejąca/ stała)	Charakter zmiany (pozytywny/bez zmian/negatywny)	Źródło weryfikacji (GUS/BDL/WUP/ inne...)
1	Liczba podmiotów gospodarczych ogółem	szt.	5 484	6 516	+ 18,82	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
2	Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru regon na 10 tys. Ludności	szt.	599	713	+ 19,03	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
3	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze regon na 10 tys. ludności	szt.	67	78	+ 16,42	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
4	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	szt.	2,76	3,4	+ 23,19	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
5	Liczba instytucji otoczenia biznesu na 10 tys. podmiotów gospodarki narodowej	%	3,43	3,39	- 1,17	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
6	Dochody budżetu Powiatu na 1 mieszkańca	zł	766,72	964,96	+ 25,86	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
7	Wydatki ogółem budżetu Powiatu na 1 mieszkańca	zł	743,19	937,12	+ 26, 09	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
8	Liczba grup producenckich	szt.	w latach 2010-2013 32	5	- 84,38	malejąca	negatywny	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa- REJESTR GRUP PRODUCENTÓW ROLNYCH
9	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach	tys. zł	160 587	79 203	- 50,68	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
10	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca	zł.	1 754	868	- 50,51	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS, inne.

CEL STRATEGICZNY III: STWORZENIE KONKURENCYJNEJ OFERTY TURYSTYCZNEJ

Cel strategiczny III w kontekście jego oddziaływania na sytuację społeczno-gospodarczą był analizowany z punktu widzenia katalogu 7 wskaźników. W przypadku tego celu strategicznego parytet pozytywnych zmian do negatywnych wygląda najmniej korzystnie. Niespełna 29% wskaźników odnotowało trend wzrostowy. Zwiększył się stopień wykorzystania miejsc noclegowych oraz nieznacznie wzrosła liczba udzielonych noclegów na 1000 mieszkańców. Malejąca liczba turystycznych obiektów noclegowych, malejąca liczba turystów zagranicznych oraz turystów ogółem, a także zmniejszająca się liczba obiektów agroturystycznych pokazują, że Powiat powinien dokonać zmian w Strategii pozycjonowania się jako regionu o znaczącym turystycznym potencjale, ewentualnie podjąć wyraźne i konkretne działania zaradcze, aby odmienić te trendy w przyszłości.

Tabela 7. Zestawienia wskaźników oddziaływania dla Celu Strategicznego III w oparciu o dane statystyczne Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego dla Strategii Powiatu Piotrkowskiego 2014-2020.

3. CEL STRATEGICZNY: STWORZENIE KONKURENCYJNEJ OFERTY TURYSTYCZNEJ								
Cel operacyjny 3.1. Rozwój turystyki rekreacyjnej i sportowej Cel operacyjny 3.2. Rozwój bazy noclegowej i rekreacyjnej Cel operacyjny 3.3. Rozwój turystyki historyczno-kulturowej Cel operacyjny 3.4. Promocja oferty turystycznej Powiatu Cel operacyjny 3.5. Rozwój sieci gospodarstw agroturystycznych								
	Wskaźnik	Jednostka miary	Wartość bazowa (≤ 2014 r.)	Monitoring 2020 (dane 31.12.2019)	% zmiana („+” wzrost/ „-”, spadek)	Tendencja (rosnąca/ malejąca/ stała)	Charakter zmiany (pozytywny/ bez zmian/ negatywny)	Źródło weryfikacji (GUS/BDL/WUP/ inne...)
1	Liczba turystycznych obiektów noclegowych, ogółem	ob.	25	22	- 12,00	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
2	Stopień wykorzystania miejsc noclegowych	%	24,2	29,2	+ 20,66	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
3	Liczba udzielonych noclegów na 1000 mieszkańców, ogółem	os.	1 317,26	1 437,33	+ 9,12	rosnąca	pozytywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
4	Liczba udzielonych noclegów turystom zagranicznym (nierezydentom)	os.	12 877	8 023	- 37,7	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
5	Liczba turystów korzystających z noclegów na 1000 ludności, ogółem	os.	898,79	814,35	- 9,39	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
6	Liczba kwatery agroturystycznych ogółem, obiekty VII	ob.	6	5	- 16,67	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS
7	Kwatery agroturystyczne-miejsca noclegowe, ogółem obiekty VII	msc.	111	88	- 20,72	malejąca	negatywny	Bank Danych Lokalnych: GUS

Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS, inne.

2.7. ANALIZA I INTERPRETACJA WYNIKÓW BADANIA JAKOŚCIOWEGO

METODYKA PRACY

W procesie ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020 wykorzystano komplementarnie badanie jakościowe przeprowadzone w formie konsultacji społecznych odbytych w trakcie dwóch warsztatów:

- W dniu 7 października 2020 r. Warsztat strategiczny z władzami Powiatu, czyli osobami pełniącymi role decyzyjne i odpowiedzialne za realizację wszelkich zadań, w tym inwestycji na terenie Powiatu Piotrkowskiego oraz przedstawicieli komórek organizacyjnych - wydziałów Starostwa Powiatowego w Piotrkowie Trybunalskim.
- W dniu 7 grudnia 2020 r. Warsztat strategiczny (online) z samorządowcami i mieszkańcami.

Powyższe pomogły, po pierwsze ocenić efektywność i poziom realizacji założeń poprzedniej Strategii, po drugie umożliwić formułowanie wniosków, jak również docelowo rekomendacji do opracowywanego dokumentu nowej Strategii na lata 2021-2030.

Dodatkowo, w czasie warsztatów w dn. 7.10.2020 r. przeprowadzono wywiad grupowy z władzami Powiatu. Metoda ta polegała na prowadzeniu przez moderatów zadających pytania – wywiadu z kilkoma osobami jednocześnie. Często w literaturze stosuje się określenie „grupy zogniskowanej” (Focus group), sugerując, że uczestnicy skoncentrowani są na jednym określonym temacie. Realizatorzy ewaluacji z uwagi, na fakt, iż wywiad nie był nagrywany wolą skłaniać się do terminu „wywiad grupowy”, akcentując przypisaną mu w literaturze aktywność uczestników, interakcję i wymianę poglądów. Niezależnie od tego jakie określenie zastosujemy do w/w metody należy uznać, iż:

1. Była ona metodą badawczą, w której moderatorzy prowadzili dyskusję;
2. Uczestnicy byli dobrani celowo wg wcześniej ustalonych kryteriów;
3. Uczestnicy byli wcześniej uprzedzeni o celach wywiadu i formie jego przebiegu;
4. Wywiad prowadzony był przez moderatora na podstawie wcześniej przygotowanego scenariusza.

ANALIZA WYNIKÓW

Zgodnie z przyjętą metodyką prac, przeprowadzona i wcześniej opisana w niniejszym raporcie analiza ilościowa efektów realizacji założeń Strategii, uzupełniona została o dane pozyskane w toku badań jakościowych, spotkań konsultacyjnych i wywiadu grupowego. W trakcie prac badawczych, podjęto próbę oceny realizacji założeń poprzedniej Strategii oraz wskazania elementów i zadań, które w największym stopniu spełniły pokładane w nich oczekiwania oraz próbę dookreślenia działań, które mogłyby zostać dodatkowo podjęte (lub rozszerzone w ramach realizowanych już prac), aby rezultat prowadzonych działań odznaczał się wyższą skutecznością i efektywnością. Uczestnicy spotkania zostali poproszeni także o wskazanie przykładów i propozycji działań, które ich zdaniem mogą mieć istotny wpływ na utrzymanie trwałości wypracowanych efektów realizacji Strategii.

KONSULTACJE SPOŁECZNE I WYWIAD GRUPOWY

Analiza realizacji celów poprzedniej Strategii skupiła się w głównej mierze na wskazaniu deficytów w obszarze działań wpływających na rozwój regionalny, na jakie napotkano w trakcie realizacji Strategii w latach 2014-2020. Do najważniejszych zaliczono niezrealizowanie działań związanych z wykorzystaniem OZE (geotermia) dla poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju usług rekreacyjnych na terenie Powiatu. Zauważono niską aktywność Powiatu w obszarze promocji agroturystyki w Powiecie poddając pod wątpliwość zasadność kontynuowania tego kierunku jako celu strategicznego w kolejnych latach. W obszarze środowiskowym podkreślono z kolei brak rozwiązań na rzecz redukcji stopnia emisji szkodliwych substancji do powietrza, znikomy rozwój gospodarki ściekowej na terenach Powiatu oraz brak rozwiązań systemowych z zakresu utylizacji odpadów. W tych aspektach również niewiele się zmieniło – wszystkie z wymienionych słabości pozostają aktualne. Rozwój przedsiębiorczości także jest obszarem, jaki uczestnicy wskazali za deficytowy. Nie powstała Rada Biznesu, nie opracowano projektu Centrum Handlowo-Targowego, nie zrealizowano oferty

handlowo-wystawienniczej. Podkreślono konieczność powrócenia do niezrealizowanych zamierzeń stworzenia wirtualnego informatora dla przedsiębiorców, zintegrowanego ze stroną Powiatu.

Ponadto, uczestnicy w trakcie obu spotkań/warsztatów wskazywali obszary działań, które są istotne według nich do ujęcia w nowej Strategii Rozwoju Powiatu. Zarówno spostrzeżenia pracowników Starostwa, mieszkańców, przedsiębiorców, jak i przedstawiciele Zarządu Powiatu były zbieżne i pokazywały podobne kierunki. Przedstawiciele poszczególnych wydziałów urzędu skupili się na działaniach bardziej szczegółowych, często związanych z funkcjonowaniem Powiatu w obrębie kompetencji ich wydziałów.

Największą uwagę zwrócono na działania związane z poprawą funkcjonowania urzędu. Pracownicy starostwa zauważyli, że konieczne są działania usprawniające funkcjonowanie wewnętrznej struktury, ale również wspierające interesariuszy zewnętrznych (mieszkańców) – ułatwiające kontakt z urzędem i dostępność. Wskazywano tu takie działania jak: konieczność nowej siedziby dla starostwa, skrócenie czasu obsługi interesariuszy, zwiększenie kadry urzędniczej, system monitorowania obsługi i umawiania wizyt, usprawnienie komunikacji międzywydziałowej, szkolenia i możliwość zdobywania nowych uprawnień zawodowych dla urzędników, modernizacja sprzętu komputerowego (w tym oprogramowania), nowa strona internetowa + aplikacja mobilna dla mieszkańców, ograniczenie konieczności nagromadzenia dokumentacji, zwiększenie dochodów i zmniejszenie wydatków Powiatu, lepsze diagnozowanie potrzeb mieszkańców, wprowadzenie e-usług (elektroniczny system informacji) i poprawa organizacji informatycznej, możliwość pracy zdalnej w urzędzie oraz wprowadzenie efektywnego systemu motywacyjnego zarówno finansowego, jak i pozafinansowego.

Drugim w kolejności najczęściej wspominanym aspektem był rozwój infrastruktury drogowej. W ramach tego tematu wskazywano takie działania jak: współpraca międzyinstytucjonalna w celu poprawy bezpieczeństwa na drogach, inwestycje w drogi powiatowe, współpraca z gminami. W powiązaniu z systemem transportowym jako ważne wskazywano również działania związane z poprawą organizacji publicznego transportu. Kluczowym zadaniem, na jakie planuje się położyć nacisk jest zorganizowanie Powiatowego Centrum Przesiadkowego we współpracy z miastem Piotrkowem Trybunalskim. Potrzebne jest zunifikowanie i zintegrowanie obecnego transportu lokalnego i dalekobieżnego.

Jako pokłosie zaniechania pewnych działań w latach poprzednich wskazano na wysokie zapotrzebowanie na działania w obszarze ochrony środowiska. Pracownicy urzędu wskazywali konieczność inicjowania działań pozwalających na lepsze chronienie środowiska naturalnego Powiatu. Wśród propozycji pojawiły się takie działania jak: inwestycje w sieć wodno-kanalizacyjną (szczególnie w mniejszych miejscowościach Powiatu), działania edukacyjne (w tym w jednostkach oświatowych), inicjacja działań związanych z adaptacją do zmian klimatu oraz z zapobieganiem tym zmianom, ekologiczny transport w Powiecie (w tym służbowy), promocja elektromobilności, fotowoltaiki oraz innych odnawialnych źródeł energii.

Kolejny poruszany aspekt to konieczność aktywizacji mieszkańców. W obszar ten wchodzi takie działania jak: aktywizacja młodzieży (w tym poprzez organizację imprez kulturalnych), aktywizacja i wykorzystanie potencjału seniorów (wraz z opieką senioralną), wzmocnienie świadomości i partycypacji mieszkańców, co w zadowalającej mierze nie stało się rezultatem realizacji poprzedniej Strategii Powiatu.

Pomimo, poprawy usług publicznych w obszarze zdrowia, nadal jako niezwykle ważną wskazywano konieczność poprawy funkcjonowania służby zdrowia. W kwestii tej pojawiły się następujące

propozycje: promowanie postaw prozdrowotnych, poprawa dostępu do służby zdrowia, opracowanie strategii / programu poprawy zdrowia oraz programu profilaktyki dla mieszkańców, zapewnienie odpowiedniej ilości środków ochrony osobistej, restrukturyzacja powiatowych jednostek medycznych (szpitali itp.).

Podobną, istotną wagę przykładano do promocji przedsiębiorczości. Uczestnicy na spotkaniach/na warsztatach wskazywali na: rozwój firm i drobnych inicjatyw gospodarczych, kreowanie przedsiębiorczości wśród osób młodych, edukację z zakresu przedsiębiorczości, organizację inkubatorów przedsiębiorczości oraz intensyfikację współpracy zagranicznej.

Inny poruszany aspektem była poprawa jakości oferty edukacyjnej. Wskazane tutaj działania to: doposażenie internatów w szkołach, reorganizacja szkół powiatowych, powrót do gospodarstw pomocniczych przy szkołach.

Ostatnim poruszonym problemem, który wymaga według działań w najbliższym czasie, jest organizacja zarządzania kryzysowego. Jest to obecnie szczególnie ważne ze względu na sytuację epidemiologiczną – która stwarza uwarunkowania, do których należy się adaptować przez kolejne lata. Wskazane do realizacji działania to: zakup samochodu kontrolno-rozpoznawczego dla komendy miejskiej Państwowej Straży Pożarnej, doposażenie międzygminnego magazynu zarządzania kryzysowego, działania zwiększające bezpieczeństwo z wykorzystaniem NGO, mieszkańców oraz służb porządkowych.

Do działań stanowiących kontynuację kierunków z poprzedniej Strategii zaliczono m.in.: inwestycje w infrastrukturę – przede wszystkim drogową. Uzupełniające działania w tym zakresie to: współpraca z innymi instytucjami i JST na rzecz budowy drogi S12, opracowywanie dokumentacji technicznej dla kluczowych inwestycji drogowych (powiatowych), współpraca z gminami, rozwój przestrzeni publicznych innych niż drogowe. Wskazano na konieczność zwiększenia udziału zieleni w przestrzeniach oraz likwidację utrudnień dla niepełnosprawnych. W powiązaniu z rozwojem przestrzeni rekomendowane były działania na rzecz środowiska. Pojawiły się rekomendacje wskazujące na rewitalizację terenów zielonych przy budynkach użyteczności publicznej oraz nasadzenia zadrzewień lub lasów na obszarach zdegradowanych w Powiecie. Wskazywano też na konieczność rozwijania małej retencji w przestrzeniach publicznych.

W większym stopniu podkreślono wagę działań prospołecznych. W ramach wsparcia dla mieszkańców i ich aktywizacji padły propozycje: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (w tym bezrobociu), kreowanie miejsc pracy dla młodych i wykształconych, przeciwdziałanie starzeniu się społeczeństwa, oraz aktywizacja.

Jako nowa propozycja pojawiło się pozyskiwanie środków zewnętrznych na działania inwestycyjne Powiatu.

Uczestnicy wskazywali na długoterminową kontynuację działań na rzecz rozwoju edukacji (z naciskiem na szkolnictwo średnie, zawodowe i wyższe). Tu podkreślono konieczność dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku. Jako konkretne działania długoterminowe wskazano: program nauki pływania, budowę strzelnicy przy technikum w Bujnach, oraz rozbudowę bazy dydaktycznej Powiatu. W długookresowej perspektywie powinna być rozwijana baza turystyczna oraz wykorzystywany potencjał regionu w postaci atrakcji turystycznych – zarówno przyrodniczych jak i antropogenicznych.

3. WNIOSKI I REKOMENDACJE

3.1. WNIOSKI

W oparciu o przeprowadzoną analizę ewaluacyjną zespół opracowujący przedstawił następujące wnioski co do poprzedniej Strategii Powiatu Piotrkowskiego, głównie w obszarze konstrukcji i zawartości dokumentu oraz walorów metodologicznych i merytorycznych (wnioski dotyczą także procesu ewaluacji, jaki został przeprowadzony zgodnie z oczekiwaniem Zamawiającego):

- W części diagnostycznej Strategii nie wszystkie dane, na których się opierano, wskazane były wystarczająco szczegółowo, co sprawiało trudności w rozumieniu wnioskowania przedstawionego w dalszej części dokumentu;
- Przeprowadzenie diagnozy sytuacji społeczno-ekonomicznej Powiatu głównie w oparciu o narzędzie SWOT nie jest do końca zgodne z powszechnie przyjętą metodologią tego rodzaju opracowań;
- Część istotnych danych dotyczących realizacji celów i działań Strategii nie jest powszechnie dostępna, a ich agregowanie nastręcza trudności powodując konieczność skorzystania z zasobów Powiatu pozostających poza dostępem dla ogółu społeczeństwa.

Ponadto, dokonano analizy efektywności wydajności w aspekcie finansowym. W tym celu przeanalizowano Wieloletnie Prognozy Finansowe za lata 2017-2020 oraz sprawozdania z wykonania budżetu Powiatu.

Analiza danych finansowych ujętych w WPF oraz wykonaniu budżetów za lata 2017 -2020 wskazuje na sprawne angażowanie środków finansowych zewnętrznych pozyskiwanych na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych w połączeniu ze środkami Powiatu, co pozwoliło osiągać założone cele strategiczne. Środki na realizację zadań służących realizacji celów przedstawiały się następująco:

- W 2017 roku zaplanowano środki na realizację przedsięwzięć rozwojowych 12 662 072,41 zł, w tym wydatki na projekty przy udziale środków z UE 4 813 375,09 zł, projekty w ramach PPP 614 658,00 zł, zadania inwestycyjne – infrastrukturalne 7 234 692,32 zł.
- W 2018 roku zaplanowano środki na realizację przedsięwzięć rozwojowych 10 200 464,33 zł, w tym wydatki na projekty przy udziale środków z UE 3 375 814,15 zł, projekty w ramach PPP 663 100,00 zł, zadania inwestycyjne – infrastrukturalne 6 191 550,18 zł.
- W 2019 roku zaplanowano środki na realizację przedsięwzięć rozwojowych 16 035 085,23 zł, w tym wydatki na projekty przy udziale środków z UE 6 380 140,06 zł, projekty w ramach PPP 652 093,00 zł, zadania inwestycyjne – infrastrukturalne 9 002 852,17 zł.
- W 2020 roku zaplanowano środki na realizację przedsięwzięć rozwojowych 16 035 085,23 zł, w tym wydatki na projekty przy udziale środków z UE 3 749 825,03 zł, projekty w ramach PPP 737 324,00 zł, zadania inwestycyjne – infrastrukturalne 8 930 896,27 zł.

Rozkład środków finansowych został zaplanowany zgodnie z harmonogramami realizacji poszczególnych przedsięwzięć, na które corocznie zostały zabezpieczone środki w budżecie Powiatu.

Zachowanie efektywności finansowej zapewniającej realizację działań zapisanych w Strategii Rozwoju Powiatu potwierdzają wskaźniki płynności finansowej oraz wskaźniki zadłużenia dobrze oceniane przez RIO w Łodzi. Powiat pomimo wysokiego poziomu uzależnienia od subwencji ogólnej wykazywał się świadomością, iż czynnikiem decydującym o powodzeniu w realizacji projektów jest

zdolność pozyskiwania i sprawne gospodarowanie pozyskanymi z UE środkami finansowymi. Realizowane projekty natomiast bezpośrednio wpływają na osiągnięcie zakładanych celów zmierzających do specjalizacji Powiatu w zakresie produkcji handlu żywnością oraz wyeksponowania walorów turystycznych Powiatu. Powiat Piotrkowski w okresie realizacji Strategii konsekwentnie dążył do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez szereg projektów infrastrukturalnych oraz społecznych kreujących omawiany obszar jako miejsce przyjazne mieszkańcom, co potwierdzają wskaźniki wielkości inwestycji na jednego mieszkańca.

3.2. REKOMENDACJE

Wypracowane w wyniku ewaluacji rekomendacje zostały podzielone na rekomendacje dotyczące:

a) obszaru metodologiczno-merytorycznego kolejnych opracowań planistycznych i strategicznych Powiatu oraz

b) rekomendacje wynikające z badań jakościowych, do rozważenia pod kątem ich ujęcia w celach i działaniach przedstawionych w Strategii Rozwoju Powiatu Piotrkowskiego na lata 2021-2030.

Obszar a) rekomendacji:

1. Rekomenduje się prowadzenie diagnozy w szerszym zakresie, z zawartymi w Strategii lub załączniku danymi wskazującymi jasno na wskazane problemy i deficyty i konieczność obrania wskazywanych w przyszłości celów.
2. Rekomenduje się wskazywanie bardziej szczegółowych danych (w tym statystycznych) dotyczących ocenianych obszarów funkcjonowania Powiatu.
3. Rekomenduje się w części strategicznej wskazywanie kierunków/potrzeb rozwojowych będących poza kompetencją jednostki, jednak stanowiących wytyczne dla gmin znajdujących się w granicach Powiatu.
4. Rekomenduje się prowadzenie regularnego monitoringu i publikowanie danych ewaluacyjnych (ewaluacja śródkresowa) dotyczących realizacji poszczególnych celów i działań.
5. Rekomenduje się zebranie danych z całego okresu obowiązywania Strategii w jednym dokumencie podsumowującym.
6. Upublicznianie danych diagnostycznych i ewaluacyjnych w jednym miejscu wraz ze Strategią.

Obszar b) rekomendacji:

1. Reorganizacja placówek służby zdrowia Powiatu Piotrkowskiego (+ profilaktyka).
2. Usprawnienie administracyjne samorządu (zmiany lokalowe, e-usługi, nowa siedziba).
3. Promocja gospodarcza regionu (inkubator przedsiębiorczości).
4. Rozwój sieci transportu publicznego (Powiatowe Centrum Przesiadkowe).
5. Promocja produktów lokalnych (rozwój agroturystyki, zdrowy tryb życia).
6. Profilaktyka zdrowia dla mieszkańców (tele-medycyna, tele-opieka).
7. Modernizacja sieci dróg.
8. Reorganizacja usług oświatowych (szkoły średnie, rozwój infrastruktury oświatowej).
9. Rozwój bazy noclegowej i promocja agroturystyki w Powiecie.
10. Rozwój przedsiębiorczości i doradztwa IOB dla sektora przedsiębiorstw, w tym powołanie społecznej Rady Biznesu i podejmowanie działań w obszarze promocji gospodarczej m.in. portal gospodarczy, wirtualne informatory.

11. Współpraca z innymi JST.
12. Poprawa powiatowej gospodarki odpadami + ekologiczne źródła energii (OZE – w tym w budynkach publicznych, energetyka odnawialna – biogazowania).
13. Wykorzystanie OZE (geotermia) dla poprawy jakości życia mieszkańców i rozwoju usług rekreacyjnych na terenie Powiatu.
14. Realizacja planów zagospodarowania przestrzennego (uporządkowanie gospodarki przestrzennej).
15. Budowa nowej linii kolejowej na terenie Powiatu.
16. Wdrażanie elektrycznego transportu publicznego.
17. Tworzenie miejsc pracy w oparciu o nowe technologie (wsparcie i zaangażowanie dużych przedsiębiorstw w rozwój Powiatu).
18. Organizacja i wspieranie Rodzinnych Domów Dziecka na terenie Powiatu Piotrkowskiego.

4. BIBLIOGRAFIA

1. Badanie jakości życia mieszkańców gmin regionu łódzkiego w świetle sprawności instytucjonalnej gmin, Raport na zlecenie RCPS w Łodzi, 2015
2. Gudanowska A., Mapowanie a foresight- wybrane aspekty metodologiczne jednego ze współczesnych nurtów badawczych w naukach o zarządzaniu, [w:] Współczesne Zarządzanie, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ, Kraków, nr. 4/2012
3. Konecki K. T. Studia z metodologii badań jakościowych. Teoria ugruntowana, PWN, Warszawa, wydanie 1, 2018
4. Malik K. Wybrane Metody Oceny Polityki Rozwoju Regionu, [w:] Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, nr 244
5. Papaj T., Zarządzanie publiczne – wybrane aspekty eksploracji wiedzy i jej aplikacji, [w:] Współczesne Zarządzanie, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ, Kraków, nr. 4/2012
6. Silverman D., Interpretacja danych jakościowych, Warszawa, 2020
7. Sztando A., Istota i funkcje samorządowego planowania strategicznego w regionie, [w:] Problemy rozwoju regionalnego, Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu nr 180, 2011

5. SPIS TABEL

Tabela 1. Ocena stanu wdrażania Celu 1 Strategii Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020.....	15
Tabela 2. Ocena stanu wdrażania Celu 2 Strategii Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020.....	19
Tabela 3. Ocena stanu wdrażania Celu 3 Strategii Powiatu Piotrkowskiego na lata 2014-2020.....	21
Tabela 4. Podsumowanie stanu realizacji działań w podziale na poszczególne Cele Strategiczne.	23
Tabela 5. Zestawienia wskaźników oddziaływania dla Celu Strategicznego I w oparciu o dane statystyczne Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego dla Strategii Powiatu Piotrkowskiego 2014-2020.	25
Tabela 6. Zestawienia wskaźników oddziaływania dla Celu Strategicznego II w oparciu o dane statystyczne Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego dla Strategii Powiatu Piotrkowskiego 2014-2020.	29
Tabela 7. Zestawienia wskaźników oddziaływania dla Celu Strategicznego III w oparciu o dane statystyczne Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego dla Strategii Powiatu Piotrkowskiego 2014-2020.	30

